

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

Význam sdružení dobrovolných hasičů pro rozvoj obce.
Adéla Ješinová

Bakalářská práce
2019

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2018/2019

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Adéla Ješínová**
Osobní číslo: **E16979**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Management ochrany podniku a společnosti**
Název tématu: **Význam sdružení dobrovolných hasičů pro rozvoj obce**
Zadávací katedra: **Ústav regionálních a bezpečnostních věd**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem bakalářské práce je analyzovat význam sdružení dobrovolných hasičů pro rozvoj vybrané obce, a to formou případové studie ukazující úspory obce plynoucí z využití dobrovolníků.

Osnova:

- Neziskový sektor a dobrovolnictví v oblasti bezpečnosti.
- Ekonomický význam dobrovolníků pro malé obce.
- Sdružení dobrovolných hasičů Slavoňov - případová studie.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: cca 35 stran

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

BALÍK, S. Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky. Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-2908-4.

CRUMMENERL, R. Hasiči. Plzeň: Fraus, 2009. ISBN 978-80-7238-716-8.

HANUŠKA, Z. Organizace jednotek požární ochrany. 2., aktualiz. vyd. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2008. ISBN 978-80-7385-035-7.

LEVI-FAUR, D. (ed.) Oxford handbook of governance. Oxford: Oxford University Press, 2012. ISBN 978-0-19956053-0.

SZASZO, Z. Stručná historie profesionální požární ochrany v českých zemích.

Praha: Ministerstvo vnitra - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky, 2010. ISBN 978-80-86640-60-0.

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Mgr. Bohuslav Pernica, Ph.D.

Ústav regionálních a bezpečnostních věd

Datum zadání bakalářské práce: 3. září 2018

Termín odevzdání bakalářské práce: 30. dubna 2019

doc. Ing. Romana Provozničková, Ph.D.
děkanka

L.S.

Ing. Zdeněk Matěja, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 3. září 2018

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 9/2012, bude práce zveřejněna v Univerzitní knihovně a prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 30. 4. 2019

Adéla Ješinová

PODĚKOVÁNÍ

Chtěla bych poděkovat Ing. Mgr, Bohuslavu Pernicovi, Ph.D. za cenné rady, pomoc a připomínky, které mi byly nápomocné při psaní této práce. Dále bych chtěla poděkovat rodině a svým blízkým, za jejich podporu při psaní bakalářské práce. Na závěr děkuji sborům dobrovolných hasičů Slavoňov a Blažkov za poskytnutí informací nezbytných pro dokončení této práce.

ANOTACE

Práce analyzuje význam dobrovolných hasičů pro rozvoj obce Slavoňov. Analýza je založena na informacích získaných z kronik a výročních zpráv sborů za období let 2010–2016. Na základě analýzy počtu odpracovaných hodin příslušníků sborů dobrovolných hasičů Slavoňov a Blažkov v letech 2012–2016. S využitím institutu minimální mzdy a průměrné mzdy hasiče v ISPV byl stanoven přínos dobrovolníků pro rozvoj obce a vypočtena úspora plynoucí pro obec Slavoňov plynoucí z jejich práce. Jde o částku 251 tis–2.436 mil. Kč ročně, což jsou asi 4 % při ocenění práce dobrovolníka na úrovni minimální mzdy a asi 30 % při ocenění práce na úrovni průměrné mzdy hasiče z celkových výdajů obce.

KLÍČOVÁ SLOVA

Dobrovolnictví, požární ochrana, sbory dobrovolných hasičů, Hasičský záchranný sbor, Slavoňov

TITLE

Volunteering in the security sector and its impact on socioeconomics development in local governments.

ANNOTATION

The thesis analyzes the significance of volunteering on the development of the village of Slavoňov. The thesis focus on volunteering in fire fighting in particular. In order to analyse this issue, essential pieces of information were obtained from chronicles and the annual reports of firefighter unit for 2010-2016. In particular, a close attention is paid to time invested by volunteers into activities organized in Slavoňov and Blažkov. By applying the both minimum wage and average one of a firefighter, we valuated the hours invested by volunteers into Slavoňov. This amounts CZK 251 thousand - 2.436 milion per a Fiscal Year. Hence, the volunteering saves from 4 to 30% public expenditures authorised in the budget of the villige of Slavoňov.

KEYWORDS

Volunteering, fire protection, Voluntary Firefighter Unit, fire brigade, Slavoňov

OBSAH

Seznam obrázků	8
Seznam tabulek	9
Seznam zkratk	10
ÚVOD.....	11
1 DOBROVOLNICTVÍ.....	12
1.1 Neziskový sektor a neziskové organizace	12
1.2 Dobrovolnictví v České republice	20
1.3 Dobrovolnictví v požární ochraně	23
2 POŽÁRNÍ OCHRANA A OBCE	26
2.1 Požární ochrana České republiky a jejich obcí	26
2.2 Sbory dobrovolných hasičů	30
3 DOBROVOLNÍ HASIČI V OBCI SLAVOŇOV (PŘÍPADOVÁ STUDIE)	35
3.1 Plán případové studie	35
3.2 Obec Slavoňov	35
3.3 Požární ochrana Slavoňova.....	37
3.4 Přínos práce sdružení dobrovolných hasičů pro rozvoj obce Slavoňov	41
ZÁVĚR	45
Použitá literatura	46
Přílohy	53

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Členění národního hospodářství dle Pestoffa	12
Obrázek 2: Počet neziskových organizací v ČR v letech 2007–2016	14
Obrázek 3: Bezpečnostní systém v ČR.....	26
Obrázek 4: Výdaje územních rozpočtů ČR na PO a IZS v 2015–2017 (v mil. Kč).....	30
Obrázek 5: Poloha Slavoňova.....	36
Obrázek 6: Počet obyvatel ve Slavoňově v letech 1992–2018.....	36
Obrázek 7: Příjmy a výdaje v tisících Kč obce Slavoňov v letech 2000–2018.....	37
Obrázek 8: Polohy požárních zbrojnic SDH ve Slavoňově.....	38
Obrázek 9: Vztah obce se sbory dobrovolných hasičů.....	38
Obrázek 10: Počet členů v SDH a počet obyvatel ve Slavoňově v letech 2012–2018.....	40
Obrázek 11: Počet akcí uskutečněných sbory ve Slavoňově v letech 2010–2016	41
Obrázek 12: Výdaje obce Slavoňov na požární ochranu v letech 2000–2018	43

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Typologie neziskových organizací.....	19
Tabulka 2: Dobrovolnická práce v České republice v letech 2011–2016.....	23
Tabulka 3: Význam dobrovolníků v požární ochraně u vybraných zemí v roce 2017.....	24
Tabulka 4: Vývoj právní úpravy dobrovolnictví v požární ochraně na území ČR v letech 1867–2019.....	25
Tabulka 5: Počet osob v jednotkách požární ochrany v ČR v letech 1989 a 2018	28
Tabulka 6: Kategorizace jednotek požární ochrany v ČR.....	28
Tabulka 7: Činnosti prováděné SDH a počet odpracovaných hodin v ČR v roce 2017.....	34
Tabulka 8: Aktivity SDH ve Slavoňově v roce 2016	42
Tabulka 9: Ocenění dobrovolnické práce ve Slavoňově v letech 2012–2016.....	43
Tabulka 10: Rozdíl mezi oceněnou částkou dobrovolnické práce a skutečnou vydanou částkou v letech 2012–2016.....	44

SEZNAM ZKRATEK

apod.	a podobně
CAS	cisternová automobilová stříkačka
č.	číslo
čl.	článek
ČR	Česká republika
HZS ČR	Hasičský záchranný sbor České republiky
IČ	identifikační číslo
IZS	Integrovaný záchranný systém
JPO	Jednotka požární ochrany
JSDHO	Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce
Kč	Koruna česká
km ²	kilometr čtvereční
LAU	Local administrative unit (místní správní jednotka)
mil.	milion
odst.	odstavec
PO	požární ochrana
PPS	pojízdná přenosná stříkačka
Sb.	sbírky
SDH	Sbor dobrovolných hasičů
SH ČMS	Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska
TBC	Tuberkulóza
tis.	tisíc
tzn.	to znamená

ÚVOD

V dnešní době hraje dobrovolnictví velmi významnou roli v celé společnosti. To platí i pro požární ochranu. Existuje několik důvodů, proč dobrovolnictví v požární ochraně podporovat, jedním z nich je například to, že dobrovolníci svou práci konají bez jakéhokoliv nároku na finanční odměnu. Dle Českého statistického úřadu se dobrovolníci podílejí necelými 2 % na tvorbě hrubého domácího produktu (HDP). Tito dobrovolníci i profesionální hasiči však nemají za cíl pouze hašení požárů a jiné zásahy při mimořádných událostech, kdy je v ohrožení obyvatelstvo, či jeho majetek, ale také mají za úkol informovat společnost o tom, jak předcházet vzniku požárů. Často sbory dobrovolníků v požární ochraně věnují svoji činnost i ve prospěch obce. Mnohdy jsou totiž jediný spolek v obci, který se stará o kulturní dění. Proto také obce sbory dobrovolných hasičů podporují.

Takto tomu je i v obci Slavoňov, která je mým bydlištěm. Já i moje rodina jsme dlouholetými členy sboru dobrovolných hasičů, a i proto mě zajímalo, jak velkou roli hrají dobrovolní hasiči v rozvoji obce. **Cílem mé práce je formou případové studie zanalyzovat význam sdružení dobrovolných hasičů pro rozvoj obec Slavoňov. Tato studie se soustředí na analýzu úspor obce plynoucí z využití dobrovolníků.**

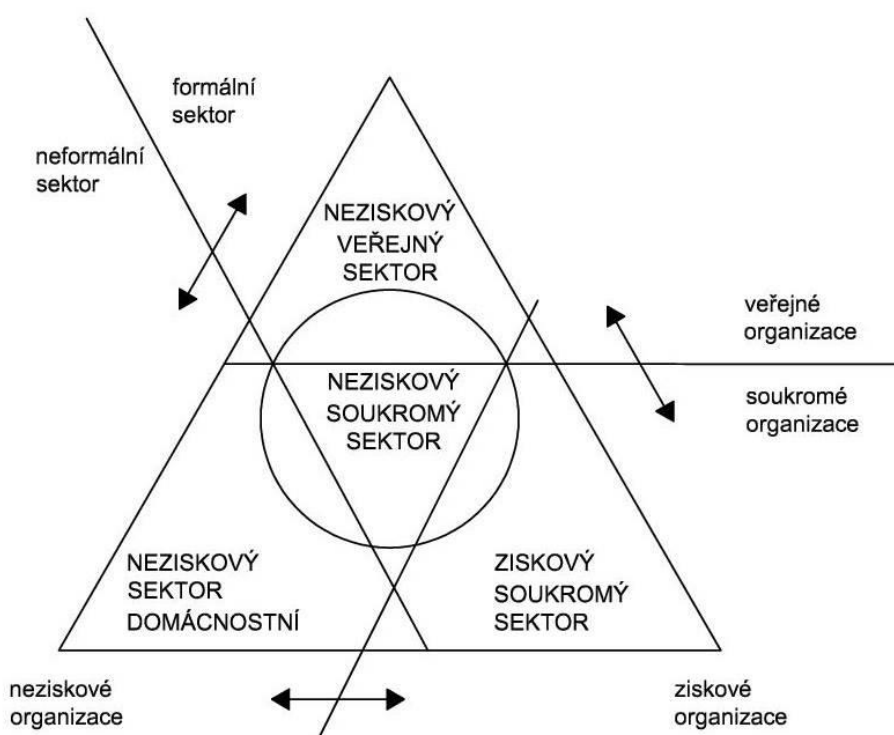
Bakalářská práce je členěna do tří kapitol. V první kapitole jsou vysvětleny pojmy dobrovolnictví, neziskové organizace, neziskový sektor a dobrovolnictví v požární ochraně. Druhá kapitola pojednává o zajištění požární ochrany obcí prostřednictvím sboru dobrovolných hasičů. Poslední kapitola představuje případovou studii, ve které je analyzován přínos a úspory práce dobrovolných hasičů pro obec Slavoňov.

1 DOBROVOLNICTVÍ

Abychom pochopili význam dobrovolnictví v požární ochraně, je třeba vysvětlit si základní informace pro fungování dobrovolnictví ve společnosti. Nejprve si vysvětlíme neziskový sektor a neziskové organizace, dobrovolnictví v České republice a dobrovolnictví v požární ochraně.

1.1 Neziskový sektor a neziskové organizace

Pro pochopení fungování dobrovolnictví a z něhož plynoucí neziskové organizace, je důležité znát charakteristiku prostoru pro jeho působení, který je jim určen v rámci národního hospodářství. Jde o vymezení hranic, ve kterých neziskové organizace plní svá poslání a rozvíjejí své činnosti ve vztahu ke společnosti. Reškořík (2001, s. 14–19) ve své knize popisuje členění národního hospodářství dle Pestoffa, které je znázorněno na obrázku 1.

Obrázek 1: Členění národního hospodářství dle Pestoffa

Zdroj: REKTOŘÍK, 2001, s. 16

Rektořík (2001, s. 14–19) uvádí, že Pestoff použil pro znázornění plochu rovnostranného trojúhelníku, do kterého postupně zakresloval základní bloky (sektory). Výhodou tohoto znázornění je to, že se z konečné podoby trojúhelníku dají vyčíst základní charakteristiky organizací, které v jednotlivých sektorech působí. Celý trojúhelník má představovat národní hospodářství, které je rozděleno třemi čarami (řezy), které postupně dělí trojúhelník z těchto hledisek: veřejný/soukromý sektor, neziskový/ziskový sektor, formální/neformální sektor.

- **Veřejný/soukromý sektor** – tento řez dělí trojúhelník na veřejný sektor (horní část) a soukromý sektor (spodní část). Řez nám určuje, kým je organizace založena, vlastněna a provozována.
- **Neziskový/ziskový sektor** – v pravé části trojúhelníku vzniká soukromý ziskový sektor, který již nebude žádným řezem ovlivněn. Naopak levá část bude ještě ovlivněna třetím řezem.
- **Formální/neformální sektor** – tento řez rozděluje trojúhelník dle toho, zda se jedná o právnickou osobu či nikoliv. V levé části tedy vzniká neziskový sektor domácností, který je charakteristický tím, že vzniká na základě neformálního charakteru (rodina, domácnost, sousedské komunity). Dále nám řezy vymezili prostor pro soukromý neziskový sektor uprostřed a neziskový veřejný sektor v horní části trojúhelníku.

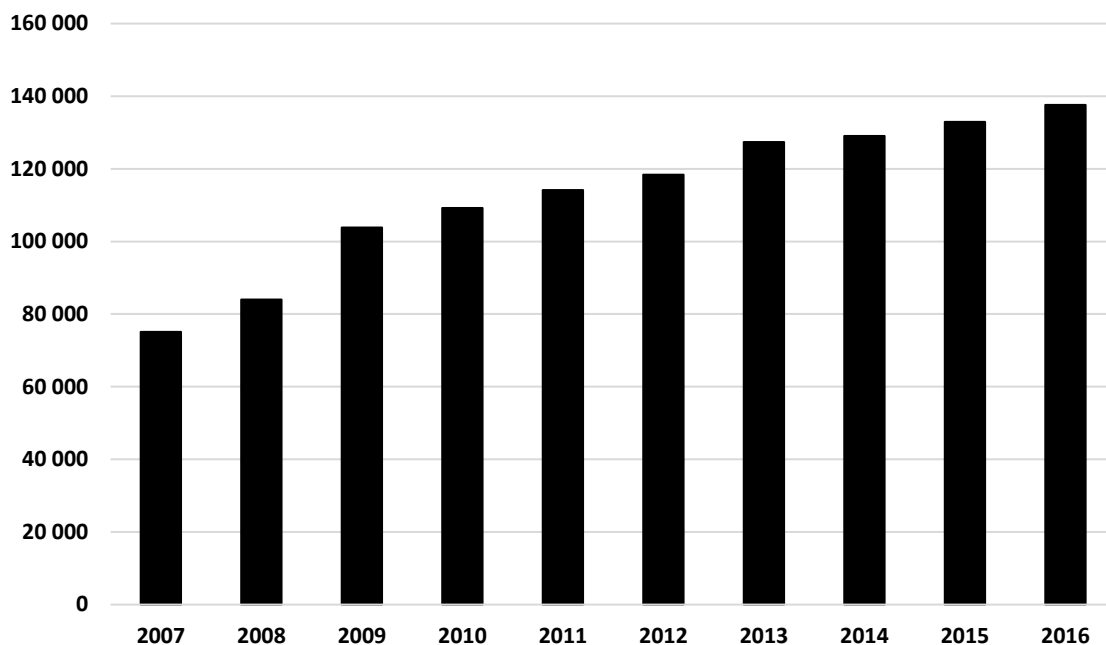
Rektořík (2001, s. 14–19) dále uvádí, že po rozdělení trojúhelníku nám tedy uprostřed vznikly nestátní neziskové organizace, o kterých se ze schématu dozvíme, že mají tyto vlastnosti:

- Soukromé organizace – tzn. organizace zakládají soukromé osoby, nikoliv stát, může se jednat o jednotlivé občany či právnické osoby.
- Neziskové organizace – tzn. takové organizace, které nemají za cíl tvorbu zisku.
- Formálního sektoru – tzn., že jejich právní postavení a forma jsou upraveny patřícími zákony.

V Pestoffově trojúhelníku je znázorněno, že se hranice jednotlivých sektorů mohou prolínat, čímž se sektory navzájem mohou ovlivňovat. Ovšem v jednotlivých státech se mohou hranice mezi sektory lišit, a to kvůli odlišné legislativě, politickému systému či blahobytu daného státu.

Občanská společnost je jedním ze základních prvků každého státu. Tvoří ji lidé, kteří se dobrovolně věnují a zajímají o věci veřejné. Mohou tak činit různými způsoby. Jedním z nich je například aktivita v občanských organizacích.

Občanské neboli neziskové organizace jsou formálně ustanovené, soukromé organizace občanů, kteří se v těchto organizacích sdružují na základě solidarity a důvěry. V takových organizacích se lidé dobrovolně sdružují a sdílejí společné hodnoty. Důsledkem toho, že občané mají neustálou potřebu někam patřit, něco měnit a něčeho se účastnit, je to že počet neziskových organizací v České republice stále roste. Tento růst je znázorněn na obrázku 2.

Obrázek 2: Počet neziskových organizací v ČR v letech 2007–2016

Zdroj: Český statistický úřad (2016)

Stát a občanský sektor

Na tuto problematiku se zaměřuje Potůček (2010, s.112). Jednotlivé státy se v postoji k občanskému sektoru liší, převážně kvůli jejich historii. Evropa je neziskovému sektoru méně příkloněna než Spojené státy americké, kde se charita a dobrovolnictví dlouhodobě prosazují. V USA je občanský sektor financován především ze soukromých zdrojů, zatímco v Evropě se na financování podílí z velké části stát. Pokud občané jsou aktivní a snaží se státu ulehčit od jeho povinností a snižují tím tlak na celkové daňové zatížení, občanská aktivita se jim vyplácí. Pokud jsou neaktivní snižuje se jim disponibilní příjem, neboť stát má mnohem více povinností ve věcech veřejných, což je mnohem dražší a většinou to není ani tak účinné a cílené.

Trh a občanský sektor

Potůček (2010, s. 112–113) dále uvádí, že občanský sektor i trh jsou v určité míře závislé na státem vydávané legislativě a podmínkách. Významné je zde sponzorství. Ziskový sektor tak

může podporovat občanský sektor. Tím, že ziskové společnosti podporují neziskové si zajišťují i dobrá jména ve společnosti. Ve státech, kde nejsou aktivity neziskových organizací regulovány zákonem, může docházet k jejich zneužívání. Firmy jsou vydávány za obecně prospěšné a z neziskových organizací se stávají pro daňové úniky a jiné formy obohacování.

Organizace, které spadají do neziskového neboli občanského sektoru není možné přesně definovat. Z České republiky se o to však pokusil Sokol, který na svém webu Jan Sokol říká, že „*občanský sektor je spontánní a vždy dílčí sebe-organizace individualizované společnosti okolo veřejných zájmů.*“ Z řady zahraničních názorů a definic se u nás nejvíce cituje H. K. Anheier a L. M. Salamon. Salamon se pokusil vyřešit tento problém za pomoci „*strukturálně-operacionální definice*“. Frič (2001, s. 11–12) se sám odkazuje na Salamona, z této definice plyne, že neziskový sektor je složen z organizací, které jsou charakterizovány pěti společnými rysy:

- organizovanost;
- soukromý charakter;
- nerozdělování zisku;
- nezávislost na státu a samosprávnost;
- dobrovolnost;
- nadace.

Organizovanost, tj. skupina lidí, která je do určité míry institucionalizována. V některých zemích neexistuje právní ustanovení, proto je institucionální podoba vyjádřena jiným způsobem, jako např. formou pravidelných schůzí, jednacích pravidel či organizačních schopností.

Soukromý charakter, tj. nezisková organizace, která je oddělena od státní správy a není ani řízena orgány, ve kterých převládají státní úředníci. Neznamená to však, že státní úředníci nemohou být ve vedení organizace a ani to, že organizace nemohou mít státní podporu.

Nerozdělování zisku, tj. že zisky, které organizace získá, nerozdělí mezi své vlastníky či řídicí orgány. Opětovně je však použije na své cíle a poslání, čímž se takové organizace vyčlení ze soukromého sektoru.

Nezávislost na státu a samosprávnost, tj. taková skupina lidí, která je schopna řídit svou vlastní činnost a má svá vlastní interní pravidla. Tato skupina není řízena státem.

Dobrovolnost, tj. výskyt dobrovolné činnosti v organizaci, a to buď ve vedení lidí nebo formou účasti na určitých aktivitách. Z toho plyne, že většina příjmů pochází z dobrovolných příspěvků a většina pracovníků jsou dobrovolníci.

Nadace, tj. sdružení majetku, který má být použit k veřejně prospěšné činnosti a cílům v oblasti humanitární, vzdělávací, sociální, kulturní apod. Z historie se vyvinuly dvě formy nadací (samostatné nadace a nesamostatné nadace). Z právního hlediska je nadace sdružením majetku, nikoliv osob.

V Listině základních práv a svobod, která je dle Ústavy České republiky součástí ústavního pořádku České republiky, je v článku 20 „*Právo svobodně se sdružovat je zaručeno. Každý má právo spolu s jinými se sdružovat ve spolcích, společnostech a jiných sdruženích. Výkon těchto práv lze omezit jen v případech stanovených zákonem, jestliže to je v demokratické společnosti nezbytné pro bezpečnost státu, ochranu veřejné bezpečnosti a veřejného pořádku, předcházení trestným činům nebo pro ochranu práv a svobod druhých.*“

V roce 2014 vešel v platnost občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů (89/2012 Sb., *občanský zákoník*), který přinesl důležité změny týkající se neziskových organizací. Občanský zákoník restrukturalizoval regulaci právnických osob, čímž měl sjednotit roztržštěnou právní úpravu. Shrnutí nejdůležitějších změn týkajících se nestátních neziskových organizací uvedl například server nadaceneziskovky.cz (2014):

- Občanská sdružení a jejich organizační jednotky se od 1. 1. 2014, kdy vstoupil v platnost „nový“ občanský zákoník, považují za spolky. Spolky se mohou rozhodnout o změně své právní formy, a to buď na sociální družstvo nebo na zapsaný ústav.
- Obecně prospěšné společnosti, které vznikly na základě zákona č. 248/1995 Sb. se i nadále řídí tímto „zrušeným“ zákonem, avšak nové obecně prospěšné společnosti již nelze založit.
- Zájmová sdružení právnických osob, vzniklá dle zákona č. 40/1964 Sb., se také nadále řídí již „zrušeným“ zákonem a opět nové již nelze zakládat. Tato sdružení se mohou změnit ve spolek.
- Dle nového občanského zákoníku je možné zakládat nové právní formy neziskových organizací, a to jako zapsaný ústav (což je vlastně nástupce prospěšné společnosti). Ústav však není členská organizace jako spolek, ale je to spíše organizace fungující na základě zaměstnaneckého principu. Jsou to zejména organizace poskytující různé druhy veřejných služeb.

- Nadace a nadační fondy, které se dříve řídily dle zákona č. 227/1197 Sb. se od roku 2014 řídí novou úpravou „nového“ občanského zákoníku, kde je otevřena možnost širších aktivit.

Pro daňové účely se v českých právních řádech čerpá ze zákona č. 586/1992 Sb., o *daních z příjmů*, ve znění pozdějších předpisů, kde je v § 17a napsáno, že „*veřejně prospěšným poplatníkem je poplatník, který v souladu se svým zakladatelským právním jednáním, statutem, stanovami, zákonem nebo rozhodnutím orgánu veřejné moci jako svou hlavní činnost vykonává činnost, která není podnikáním*“. Organizace, které patří do této oblasti shrnul Rektořík (2001, s. 39-40). Jsou to:

- zájmová sdružení právnických osob;
- občanská sdružení včetně odborových organizací;
- politické strany a politická hnutí;
- státem uznávané církve a náboženské společnosti;
- nadace, nadační fondy, obecně prospěšné společnosti;
- obce, organizační složky státu, vyšší územní samosprávné celky;
- příspěvkové organizace;
- státní fondy;
- veřejné vysoké školy;
- obecně prospěšné společnosti;
- subjekty, o nichž tak stanoví zvláštní zákon.

Abychom dostatečně pochopili poslání a cíle neziskových organizací, které se prolínají skrze celou občanskou společnost existuje systematizace organizací dle následujících třídicích znaků. Tyto znaky ve své knize uvádí Rektořík (2001, s.39–41). Organizace tedy členíme: podle kritéria zakladatele, podle kritéria globálního charakteru poslání, podle kritéria právně organizační normy, podle kritéria způsobu financování.

Podle kritéria zakladatele se neziskových organizací člení na:

- organizace založené veřejnou správou (státní správou), samosprávou. Z tohoto důvodu se některé z nich nazývají veřejnosprávní organizace;
- organizace založené soukromou fyzickou nebo právnickou osobou;
- organizace, které vznikly jako veřejnoprávní instituce, tzn. výkon účelu veřejné služby jej dán jako povinnost ze zákona.

Podle kritéria globálního charakteru poslání se člení neziskové organizace na:

- organizace veřejně prospěšné, ty jsou založené na produkci veřejných a smíšených statků, pro uspokojení veřejných potřeb (charity, zdravotnictví, vzdělávání, ekologie a veřejná správa);
- organizace vzájemně prospěšné jsou založeny pro podporu skupin občanů či právnických osob, které jsou spojeny společným zájmem. Jde tedy o uspokojování zájmů, kdy veřejná správa hlídá, aby se tyto zájmy nedostaly do rozporu se zájmy jiných občanů a právnických osob (aktivity v kultuře, profesní komory).

Podle kritéria právně organizační normy se neziskové organizace člení na:

- organizace založené na základě zákonů č. 218/2000 Sb., *o rozpočtových pravidlech*, ve znění pozdějších předpisů a č. 250/2000 Sb., *o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů*, ve znění pozdějších předpisů;
- organizace založené dle ostatních zákonů uznávaných pro neziskové organizace;
- organizace, které byly založeny podle zákona č. 513/1991 Sb., či organizace s obdobným charakterem.

Podle kritéria způsobu financování se neziskové organizace člení na:

- organizace financované zcela z veřejných rozpočtů;
- organizace financované zčásti z veřejných rozpočtů;
- organizace financované z různých zdrojů (dary, sponzoring, granty apod.);
- organizace, které se převážně financují samy z realizace svého poslání.

Podle kritéria charakteristiky realizovaných činností se neziskové organizace na člení:

- organizace, spadající do mezinárodní klasifikace neziskových organizací (International of Nonprofit Organization – ICNPO);
- organizace, členěny dle systému klasifikace netržních činností OSN – COPNI.

Neziskové organizace lze také členit dle jejich funkcí. Někteří autoři prosazují členění nestátních neziskových organizací pouze dle dvou funkcí. A to na poskytování služeb, což jsou například školy a nemocnice, či na prosazování zájmů (např. politické strany, odbory apod.). Jiní autoři rozlišují tři nebo čtyři funkce. Například Pospíšil (2009, s. 6) uvádí, že Frumkin rozlišuje u organizací tyto čtyři funkce: poskytování služeb, občanská politická angažovanost, hodnoty a víra a jako poslední sociální podnikání. Pro téma mé práce se zaměříme na členění, které je uvedeno v dokumentu „*Státní politika vůči nestátním neziskovým organizacím na léta*

2015–2020“, tento dokument čerpá z literatury od Friče. Toto členění je znázorněno v tabulce 1.

Tabulka 1: Typologie neziskových organizací

Funkce	Hlavní činnost
Servisní	Sociální, zdravotní péče Vzdělávání a výzkum Humanitární pomoc a charita Kultura Rozvojová spolupráce a humanitární pomoc
Advokační	Ochrana životního prostředí Ochrana lidských práv Ochrana práv menšin Ochrana zvířat Ochrana práv spotřebitelů Boj proti korupci apod. Kulturní aktivity
Zájmové	Sport Volný čas Včelařství, myslivci, zahrádkáři Komunitní spolky
Filantropické a humanitární	Poskytující granty a dary

Zdroj: vlastní zpracování dle dokumentu Státní politika vůči nestátním neziskovým organizacím na léta 2015–2020

Servisní neziskové organizace se vyznačují tím, že poskytují přímé služby svým „klientům“. Do této skupiny patří organizace poskytující sociální služby, služby ve zdravotnictví a služby v rámci sociálního začleňování.

Advokační neziskové organizace bojují za práva určitých skupin osob či za vybraný veřejný zájem. Hrají významnou roli v principu rovnosti, nediskriminace a v ochraně menšinových zájmů. Tyto organizace jsou z hlediska své struktury členskými organizacemi (spolky), ale i nečlenskými organizacemi (nadace a nadační fondy, obecně prospěšné společnosti).

Duben (1996, s. 113–119) uvádí, že spolek je obecně určitá skupina osob, která vystupuje jako právnická osoba. Cílem spolku mohou být vzájemně prospěšné cíle. Činnost spolku může být zaměřena buď na členy spolku, jak tomu bývá například ve sportovních klubech či mysliveckých sdružení. Také se spolek může zaměřit na veřejnost, což probíhá v organizacích zabývajících se vzděláním, či sociálními službami. Nadace je sdružení majetku, nikoliv osob, který má být použit k veřejně prospěšné činnosti a cílům v oblasti humanitární, vzdělávací,

sociální, kulturní apod. Z historie se vyvinuly dvě formy nadací (samostatné nadace a nesamostatné nadace). Nadační fondy jsou dle serveru epravo.cz (2014) definovány jako nezávislé subjekty, založené za účelem podpořit veřejně prospěšná aktiva. Obecně prospěšné společnosti jsou jednou z právních forem nestátních neziskových organizací. Jejich cílem je poskytování obecně prospěšných služeb.

Filantropické a humanitární neziskové organizace podporují jak hmotně, tak i finančně veřejně prospěšné aktivity (nadace a nadační fondy) nebo poskytují humanitární pomoc obětem přírodních katastrof. Mezi tyto organizace patří Červený kříž a Člověk v tísni.

Zájmové neziskové organizace jsou nejpočetnější skupinou neziskových organizací v ČR. Jsou zaměřeny na zájmovou činnost, a to buď výhradně pro členy organizace, nebo pro širší veřejnost. Do této skupiny spadají organizace působící v oblasti sportu, kultury, tradiční venkovské spolky (Sokol, dobrovolní hasiči, chovatelské svazy apod.). Takovéto organizace fungují na základě členského principu.

1.2 Dobrovolnictví v České republice

Fungování neziskových organizací je založeno na dobrovolnících. V každé kultuře či společnosti se setkáme se schopností lidí si vzájemně pomáhat. Vzájemná pomoc je základem pro lidskou společnost i pro samostatné dobrovolnictví. Historie a vývoj dobrovolnictví je popsán v knize od Tošnera (2002, s. 29–33). Dobrovolnictví jako takové se na území České republiky rozmohlo již v 19. století, což souviselo s rozvojem vlasteneckých spolků na podporu umění, kultury, vzdělání a vědy. Následně se začaly rozmáhat dobrovolnické „organizace“, které měly za cíl podpořit národní vědomí. V první republice vznikaly organizace jako například Československý červený kříž nebo Masarykova liga TBC. Velké množství organizací se v této době věnovalo péči o chudé a mládež. Rektorčík (2001, s. 33) uvádí, že po roce 1930 bylo na území Československé republiky registrováno 5 140 spolků a 1 540 ústavů a zařízení, která poskytovala sociální péči. Zatím co, v roce 2018 bylo na území České republiky již 130 000 registrovaných neziskových organizací. Neziskové organizace se dále snažily vyvíjet a zdokonalovat svou činnost a odbornost, rozšiřovat svůj okruh působnosti. Bohužel byl tento vývoj přerušen německou okupací a následným vznikem socialistického státu. Některé organizace musely být reorganizovány, jiné byly zrušeny anebo spadly pod záštitu státu.

Občanské organizace fungují na základě občanů, kteří jsou pro organizaci členy nebo dobrovolníky či dárci. Aby organizace mohly plnit svoji roli a měly k tomu dostatek lidí, musejí mít schopnost vytvářet prostor pro aktivní občany. Organizace musí vytvářet dostatečné příležitosti pro formování lidských dovedností, pro vyjadřování vlastních názorů a postojů. Členství je formálně registrovaný vztah, mezi občanem a občanskou organizací, kterým je člen zavázán respektovat její pravidla a být k ní loajální. Dobrovolnictví je chápáno, jako organizovaná činnost vykonávaná z vlastní vůle a bez nároku na odměnu. Podíl dobrovolníků v České republice stagnuje již od počátku devadesátých let. Většina dobrovolníků (91 %) je zároveň i členy dané organizace. Dárcovství je další forma, jak se občané mohou podílet na činnosti organizace. Při poskytnutí daru, dárci neočekává žádný další výdělek. Dary mohou mít různé formy, příkladem jsou příspěvky od lidí s podobnými zájmy, či předplatné časopisu vydaných určitou neziskovou organizací.

Dobrovolná činnost může být nařízena, musí však vycházet z potřeb a motivací dobrovolných pracovníků a musí respektovat potřeby klientů. Dle Tošnera (2002, s. 40) dobrovolná služba může probíhat v různých časových úsecích. Rozdělujeme tedy dobrovolnictví do těchto skupin:

- Dobrovolné zapojení při jednorázových akcích – jde o benefiční koncerty, sbírky apod., které jsou konané jednou či vícekrát do roka. U takových to akcí nemusí být mezi dobrovolníky a organizací formální dohoda, stačí pouze ústní.
- Dlouhodobá dobrovolná pomoc – je formou pomoci, která je prováděna v určitých časových intervalech, tzn. že se pravidelně opakuje. V takovém případě je s dobrovolníkem uzavřena písemná smlouva, ve které jsou upraveny podmínky a závazky dobrovolníka.
- Dobrovolná služba – je závazek pocházející z vlastní vůle se dlouhodobě věnovat určité dobrovolné činnosti mimo svou zemi. V takových případech je s dobrovolníkem opět uzavírána písemná smlouva, kde je uvedeno mimo jiné i financování nákladů na cestování či ubytování.

Je velmi důležité, aby si občané uvědomovali, že dobrovolníci nejsou jen osoby vynahrazující neschopnost státu. Ve společnosti je ho třeba i z jiných důvodů, které vyplývají z následujících funkcí:

- Psychologická – lidé mají lepší pocit ze sebe samotných, anebo lepší pocit ze společnosti okolo nich.

- Sociálně-integrační – jedná se o skutečnost, že lidé provádějící dobrovolnickou činnost. Při své činnosti poznávají nové lidi a s nimi i jejich zvyky či kulturu.
- Iniciativní – dobrovolníci jsou vnímáni jako nezanedbatelný zdroj veřejného dění.
- Inovační – jde o vyhledávání lepších možností (řešení), které z dobrovolné činnosti většinou automaticky vyplyne.
- Ekonomická – jde o ušetření peněz ať již ze státních rozpočtů či z rozpočtů určitých organizací.
- Edukační – dobrovolník se při své činnosti učí novým věcem.

Tošner (2002, s. 35) uvádí, že „dobrovolník, je člověk, který bez nároku na finanční odměnu poskytuje svůj čas, svoji energii, vědomosti a dovednosti ve prospěch ostatních lidí či společnosti.“ Ze zákona č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě, ve znění pozdějších předpisů, kde je dobrovolník popisován jako osoba, která věnuje dobrovolně svůj čas i energii ve prospěch jiných bez nároku na finanční odměnu. Z tohoto zákona plyne, že dobrovolníkem se může stát osoba starší 15 let, pokud bude provádět dobrovolnickou činnost na území České republiky. Pokud dobrovolník chce provádět dobrovolnické služby i v zahraničí, musí být starší 18 let. Dle § 2 odst. 1 tohoto zákona se dobrovolnickou službou rozumí činnost, při níž dobrovolník poskytuje:

- „pomoc nezaměstnaným, osobám sociálně slabým, zdravotně postiženým, seniorům, příslušníkům národnostních menšin, imigrantům, osobám po výkonu trestu odnětí svobody, osobám drogově závislým, osobám trpícím domácím násilím, jakož i pomoc při péči o děti, mládež a rodiny v jejich volném čase“;
- „pomoc při přírodních, ekologických nebo humanitárních katastrofách, při ochraně a zlepšování životního prostředí, při péči o zachování kulturního dědictví, při pořádání kulturních nebo sbírkových charitativních akcí“ pro osoby uvedené v předchozím bodě.;
- „pomoc při uskutečňování rozvojových programů a v rámci operací, projektů a programů mezinárodních organizací a institucí, včetně mezinárodních nevládních organizací“.

Za dobrovolnickou službu se nepovažují činnosti, týkající se uspokojování vlastních zájmů, anebo činnosti, které jsou vykonávány s podnikatelským či jinak výdělečným záměrem. Dobrovolnická služba je dle své délky členěna na krátkodobou a dlouhodobou (déle než 3 měsíce). Dobrovolnická služba je zkrátka aktivita dobrovolníků spojená s organizacemi. Dobrovolná služba je jakákoliv pomoc, která vyplývá z vlastní iniciativy, nezávisle na nějaké organizaci spojené s dobrovolníky.

Dobrovolníci vykovávají svou práci bez nároku na jakoukoliv odměnu, čímž šetří státu finanční prostředky. Český statistický úřad uvedl počet odpracovaných hodin dobrovolníky. Dále také vyčíslil průměrný hodinový výdělek v České republice a následně ocenil dobrovolnickou práci, jak je znázorněno v tabulce 2.

Tabulka 2: Dobrovolnická práce v České republice v letech 2011–2016

Rok	Počet odpracovaných hodin v mil.	Průměrná hodinová mzda v Kč	Ocenění dobrovolnické práce v mld. Kč
2011	45,19	125,47	5,67
2012	44,87	126,37	5,67
2013	43,77	126,34	5,53
2014	45,61	127,17	5,8
2015	45,14	132,03	5,96
2016	46,13	138,95	6,41

Zdroj: Český statistický úřad (2016)

V tabulce 2 jsou vyčísleny výdaje státu, které by musel vynaložit v případě, že by práci odvedli lidé mající nárok na finanční odměnu. Například v roce 2016 dobrovolníci odpracovali 46,13 milionů hodin. Zdarma tak odvedli práci, která by stála 641 miliard Kč. Pro ocenění dobrovolnické práce byl použit statistický medián mzdy z informačního systému o průměrném výdělků. Z celkové práce dobrovolníků připadá na dobrovolné hasiče 9 procent, to znamená cca 4 miliony hodin.

1.3 Dobrovolnictví v požární ochraně

Specifickou formou dobrovolnictví jsou sbory dobrovolných hasičů, které jsou upravovány zákonem č. 133/1985 Sb., o *požární ochraně*, ve znění pozdějších předpisů. Dobrovolníci zde přispívají jak fyzickou pomocí, jako například odstraňování škod, úklidové práce apod. Tak i psychosociální podporou (podpora nejen fyzického a duševního zdraví, ale i podpora vztahů mezi lidmi) zasažených občanů. V takovýchto situacích je dobrovolnická pomoc nezbytná a nenahraditelná. Většina občanů zapojujících se do dobrovolnictví v oblasti bezpečnosti se zapojuje proto, že je tato dobrovolnická činnost naplňuje a představuje pro ně volnočasovou aktivitu. Občané, kteří jsou členy sborů dobrovolných hasičů, mají mnohdy pocit, že si díky tomu dokážou lépe uchránit svůj majetek, například před požárem.

Členové dobrovolných hasičů mohou být mnohdy nápomocni i složkám integrovaného záchranného systému. Na požární ochranu má však každý aktér jiný pohled. Stát klade důraz na ochranu majetku, zdraví a životů svých občanů, což plyne z jeho povinností. Podnik zase

cílí na snižování nákladů při vzniklé mimořádné události. Občané chtějí především ochránit svůj majetek a život.

V zemích Evropy se podíly dobrovolníků v požární ochraně významně liší. Což plyne z toho, že některé státy dobrovolnickou činnost podporují a jiné ne. I přesto, že jsou dobrovolní hasiči velmi důležitou a prospěšnou složkou, ne všichni si to plně uvědomují. V tabulce 3 je porovnání počtu profesionálů a dobrovolníků v požární ochraně v České republice a jiných státech.

Tabulka 3: Význam dobrovolníků v požární ochraně u vybraných zemí v roce 2017

Stát	Celkem	Z toho profesionálů	Z toho dobrovolníků	Podíl dobrovolníků v celkovém počtu členů požární ochrany
Česká republika	82 263	12 525	69 738	85 %
Slovensko	73 440	3 740	69 700	95 %
Rakousko	263 443	4 340	259 103	98 %
Švýcarsko	82 006	1 144	80 862	99 %
Portugalsko	49 100	4 100	45 000	92 %
Maďarsko	29 105	10 075	19 030	66 %
Bělorusko	18 173	10 499	7 673	42 %
Německo	1 027 996	31 308	996 688	97 %
Polsko	289 426	29 907	259 519	90 %

Zdroj: CTIF (2018)

V zákoně č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů je definována v § 65 odst. 1 písmena c) „jednotka sboru dobrovolných hasičů obce, která je složena z fyzických osob, které nevykonávají činnost v této jednotce požární ochrany jako své zaměstnání“ a dále v § 65 odst. 1 písmena d) „jednotka sboru dobrovolných hasičů podniku, která je složena ze zaměstnanců právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby, kteří nevykonávají činnost v této jednotce požární ochrany jako své zaměstnání“. S dobrovolnictvím v požární ochraně je úzce spojený integrovaný záchranný systém. Hasičský záchranný sbor je jednou z jeho složek. Dobrovolní hasiči doplňují činnost profesionálních hasičských jednotek a jsou nedílnou součástí plošného pokrytí krajů. V zákoně č. 320/2015 Sb., o hasičském záchranném sboru, ve znění pozdější předpisů je v § 1 odst. 1 uvedeno: „Hasičský záchranný sbor České republiky (dále jen „hasičský záchranný sbor“) je jednotný bezpečnostní sbor, jehož základním úkolem je chránit životy a zdraví obyvatel, životní prostředí, zvířata a majetek před požáry a jinými mimořádnými událostmi a krizovými situacemi“. Dobrovolné hasičské sbory mohou

vzniknout, jak na území určitých obcí, tak i na území podniku. S vývojem požární ochrany byla vydávána různá legislativa, ovlivňující dobrovolné i profesionální hasiče. Každá z následujících legislativ má různou dobu platnosti, přehled legislativ je znázorněn v tabulce 4.

Tabulka 4: Vývoj právní úpravy dobrovolnictví v požární ochraně na území České republiky v letech 1867–2019

Legislativa	Období	Jednotka požární ochrany	
		Profesionální	Dobrovolná
zákon č. 134/1867 Sb., <i>o právu shromažďovacím</i>	1867–1951	X	X
vládní nařízení č. 30/1942 Sb., <i>o věcech PO</i>	1942–1950	X	X
zákon č. 62/1950 Sb., <i>o ochraně před požáry a jinými živelnými pohromami</i>	1950–1954	X	X
zákon č. 68/1951 Sb., <i>o dobrovolnických organizacích a shromážděních</i>	1951–1990		X
zákon č. 18/1958 Sb., <i>o požární ochraně</i>	1958–1986	X	X
zákon č. 133/1985 Sb., <i>o požární ochraně</i>	od roku 1985	X	X
zákon č. 83/1990 Sb., <i>o sdružování občanů</i>	1990–2014		X
zákon č. 238/2000 Sb., <i>o HZS ČR</i>	od roku 2000	X	
vyhláška č. 247/2001 Sb., <i>o organizaci a činnosti JPO</i>	od roku 2001	X	X
zákon č. 198/2002 Sb., <i>o dobrovolnické službě</i>	od roku 2002		X

Zdroj: vlastní zpracování dle Jakubovicové

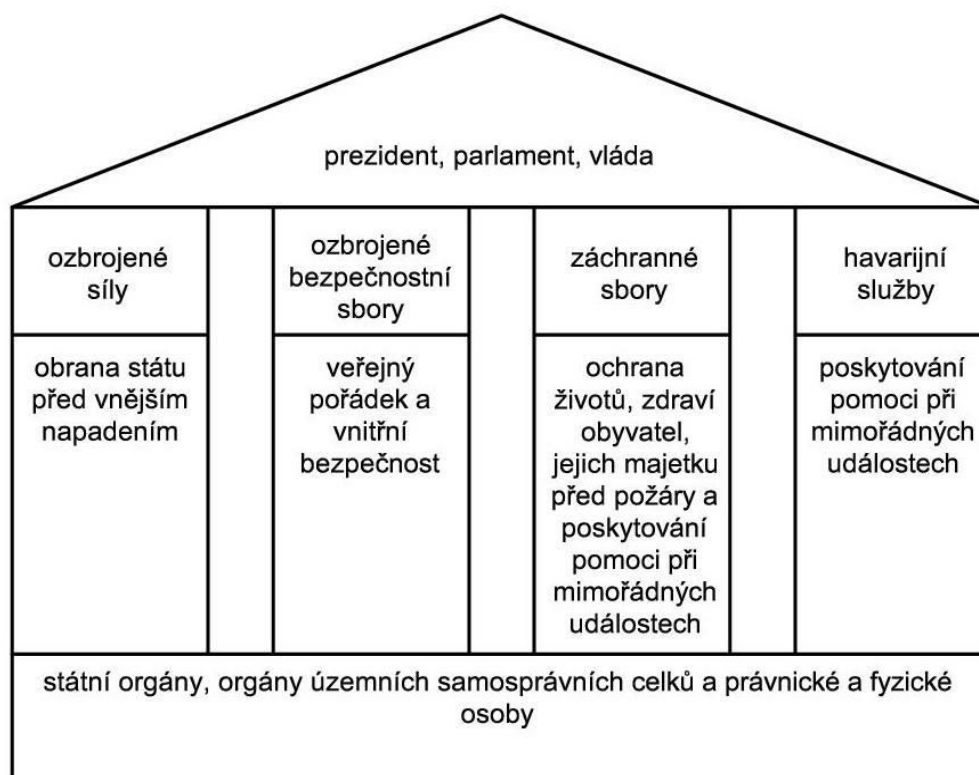
Vzniklé sbory dobrovolných hasičů na území České republiky spadají pod působnost Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska (SH ČMS). Toto sdružení uvádí na svém webu Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska (2018), že v roce 2018 je na území České republiky evidováno 358 324 dobrovolníků v požární ochraně. Ti se shromažďují v 7 677 sborech dobrovolných hasičů. SH ČMS vydává stanovy upravující všechny sbory dobrovolných hasičů. Členem sboru dobrovolných hasičů se nestávají pouze občané, kteří se chtějí aktivně účastnit zásahů při mimořádných událostech, ale i občané, kteří chtějí podporovat vzdělávání dětí i dospělých v oblasti požární ochrany a ochrany obyvatelstva nebo také ti, kteří se chtějí zapojit do požárního sportu.

2 POŽÁRNÍ OCHRANA A OBCE

Po vysvětlení pojmu dobrovolnictví a dobrovolník se budeme věnovat požární ochraně České republiky a jejich obcí, kterou zajišťuje hasičský záchranný sbor. Následně se budeme věnovat sborům dobrovolných hasičů, vzniklých z dobrovolníků v požární ochraně.

2.1 Požární ochrana České republiky a jejich obcí

Bezpečnostní systém České republiky představuje systém práv a povinností orgánů státní správy, samosprávy, soukromých subjektů a občanů státu. Ten vede k zajištění jejich bezpečnosti, a to bez ohledu na hrozby a jejich rozsahy. Bezpečnostní systém je pro lepší pochopení znázorněn na obrázku 3.

Obrázek 3: Bezpečnostní systém v České republice

Zdroj: vlastní zpracování dle Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030

V ústavním zákonu 110/1998 Sb., *o bezpečnosti České republiky*, ve znění pozdějších předpisů, je bezpečnost popsána jako, „*Zajištění svrchovanosti a územní celistvosti České*

republiky, ochrana jejích demokratických základů a ochrana životů, zdraví a majetkových hodnot je základní povinností státu.“ Za zajištění bezpečnosti státu a funkčnost bezpečnostního systému jsou dle tohoto zákona čl. 3 zodpovědní „*zbrojené síly, ozbrojené bezpečnostní sbory, záchranné sbory a havarijní služby*“ dále také „*státní orgány, orgány územních samosprávných celků a právnické a fyzické osoby jsou povinny se podílet na zajišťování bezpečnosti České republiky*“. Stát tedy představuje základní jednotku, která disponuje mocí vládnout, soudit a vytvářet legislativy. Na obrázku 3 jsou vyobrazeny čtyři základní fyzické pilíře bezpečnosti, kterými jsou: ozbrojené síly, ozbrojené bezpečnostní sbory, záchranné sbory, havarijní služby. Záchranné sbory jsou tvořeny z Hasičského záchranného sboru ČR, Báňské záchranné služby, Zdravotnické záchranné služby a Letecké pátrací a záchranné služby. Jsou to jednotky neozbrojené, které zajišťují ochranu životů, zdraví a majetku před požáry a poskytují účinnou pomoc při mimořádných událostech. Bezpečnost státu je zaměřena na zajištění bezpečnosti osob a zabezpečení funkce společnosti. Proto je nezbytné zajistit funkčnost určitých orgánů státní správy a samosprávy, právnických či fyzických podnikatelských osob. Je tedy důležité rozvíjet nástroje, které slouží k posilování bezpečnosti a ochraně obyvatelstva.

Integrovaný záchranný systém je upraven zákonem č. 239/2000 Sb., o *integrovaném záchranném systému*, ve znění pozdějších úprav, a skládá ze čtyř základních složek. V zákoně se uvádí, že „*základními složkami integrovaného záchranného systému jsou Hasičský záchranný sbor České republiky, jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany, poskytovatelé zdravotnické záchranné služby a Policie České republiky*.“ Pro tuto práci jsou důležité právě jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany.

Požární ochranu v České republice dle zákona č. 239/2000 Sb., o *integrovaném záchranném systému*, ve znění pozdějších úprav, v §4 provádí Hasičský záchranný sbor a jednotky požární ochrany, které jsou zařazené do plošného pokrytí kraje. Jednotky požární ochrany jsou však mimo zákon o integrovaném záchranném systému upravovány zákonem č. 133/1985 Sb., o *požární ochraně*, ve znění pozdějších předpisů. V tomto zákonu v § 65 odst. 1 jsou jednotky požární ochrany členěny následujícím způsobem:

- jednotka hasičského záchranného sboru kraje;
- jednotka hasičského záchranného sboru podniku;
- jednotka sboru dobrovolných hasičů obce;
- jednotka sboru dobrovolných hasičů podniku.

Tabulka 5: Počet osob v jednotkách požární ochrany v ČR v letech 1989 a 2018

Jednotka	Počet osob v roce 1989	Počet osob v roce 2018
Hasičský záchranný sbor ČR	6 463	10 850
Hasičský záchranný sbor podniku	4 107	2 899
Sbory dobrovolných hasičů obcí a podniků	140 965	68 468

Zdroj: Statistická ročenka HZS ČR (2018) a Jakubovicova

Jednotky požární ochrany jsou členěny do pěti kategorií, které určují místo jednotky v plošném pokrytí kraje. Po určení kategorizace jednotky, je jednotce přiřazena i působnost a sní spojená doba dojezdu. V určitých kategoriích vznikají i různé pracovní vztahy. Členění jednotek znázorněno v tabulce 6.

Tabulka 6: Kategorizace jednotek požární ochrany v České republice

Jednotka požární ochrany		Působnost	Doba dojezdu v minutách	Vztah členů k jednotce požární ochrany
Kategorie	Zařazení			
JPO I	Jednotka hasičského záchranného sboru ČR	územní	20	Hlavní zaměstnání
JPO II	Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce		10	Hlavní či vedlejší zaměstnání
JPO III			10	Dobrovolníci
JPO IV	Hasičského záchranného sboru podniku	místní	-	Hlavní zaměstnání
JPO V	Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce		-	Dobrovolníci
JPO VI	Jednotka sboru dobrovolných hasičů podniku		-	Dobrovolníci

Zdroj: vlastní zpracování dle serveru Hasičského záchranného sboru České republiky (2018)

V tabulce 6 jsou uvedeny jednotky požární ochrany a vyplývá z ní následující:

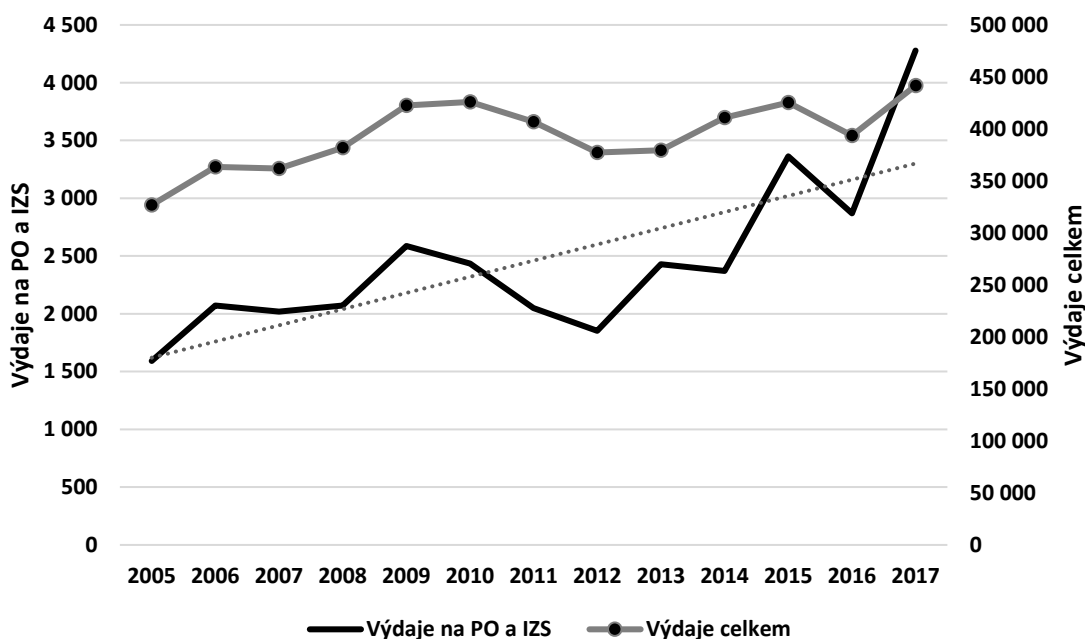
- JPO I, II, III působí i mimo území svého zřizovatele, na rozdíl od JPO IV, V, VI, které zasahují jen na území svého zřizovatele a nemají určenou dobu dojezdu;
- v JPO I, IV vykonávají členové záchrannou činnost jako své hlavní zaměstnání, v JPO III, V, VI činnost vykonávají dobrovolně, výjimkou však je JPO II, kdy členové mohou činnost vykonávat dobrovolně či jako hlavní zaměstnání.

Podle zákona č. 133/1985 Sb., o *požární ochraně*, ve znění pozdějších předpisů je obec v rámci požární ochrany povinna plnit určité povinnosti. Před zřízením jednotky sboru dobrovolných hasičů obce se rozhoduje o vhodné variantě řešení požární ochrany s hasičským záchranným sborem příslušného kraje. Ten obci přiřadí stupeň nebezpečí na základě hodnocení míry rizika vzniku mimořádné události v daném území, v závislosti na počtu obyvatel žijících v tomto území, v závislosti na charakteru území a na počtu zásahů jednotek požární ochrany na tomto území. Jednotka je poté zřízena na základě Nařízení vlády č. 172/2001 Sb., *k provedení zákona o požární ochraně*, ve znění pozdějších předpisů. Poté je jmenován velitel jednotky na základě *Jmenovacího dekretu velitele jednotky sboru dobrovolných hasičů*. Následně se uzavírají dohody o členství s obyvateli, kteří jsou starší 18 let, jsou zdravotně způsobilí a mají zájem o členství. Obec je dále povinná zajistit lékařské prohlídky členů (vstupní, periodickou a mimořádnou). Členové jednotek se musí odborně připravovat a vzdělávat v minimálním rozsahu 40 hodin za kalendářní rok. Aby byla plně zajištěna funkčnost jednotky, musí být v obci svolávací systém, vodní zdroje určené k hašení požárů a jednotka musí mít k dispozici funkční mobilní požární techniku. Úřad určité obce vede dokumentaci o činnosti jednotek sboru dobrovolných hasičů, zajišťuje odbornou přípravu členů, vede dokumentaci o kontrolách mobilní požární techniky a věcných prostředků (dýchací přístroje apod.). Obecní úřady, které zřizují jednotku požární ochrany s územní působností musí zabezpečit akceschopnost jednotek. Ta plyne z požárního poplachového plánu kraje, při zásazích při požárech, živelních pohromám a jiným mimořádným událostem mimo svůj územní obvod. Se souhlasem hasičského záchranného sboru kraje může být společná jednotka požární ochrany pro dvě či více obce. Což znamená uzavření smlouvy o konkrétním plnění úkolů nebo vytvoření svazku obcí, to plyne ze zákona č.133/1985 Sb., o *požární ochraně*, ve znění pozdějších předpisů.

Počátky požární ochrany obcí popisuje Szaszo (2010, s. 8-11), který uvádí, že velkým milníkem v této oblasti bylo období vlády Marie Terezie a následně jejího syna Josefa II, kteří se této oblasti začali důkladně věnovat, neboť výskyt požárů byl velmi častý. To bylo způsobeno tím, že tehdejší obce byly budovány převážně z hořlavých materiálů. M. Terezie sjednotila dosavadní požadavky na předcházení požárům a pro jejich hašení vydala „*Řád k hašení ohně pro města zemská, městečka a dědiny Markrabství moravského.*“

Sbory dobrovolných hasičů jsou pravděpodobně nedílnou součástí každé obce, neboť zajišťují požární ochranu a prevenci požární ochrany. Vedle toho však jsou SDH i hlavními organizátory kulturních akcí, nebo alespoň pomocníky při jejich konání. Dále mohou obci napomáhat při spravování zeleně, či odvážení nebezpečného nebo kovového odpadu. Proto je

v zájmu obcí tyto sbory podporovat. Finanční podporu, kterou dostávají sbory dostávají v rámci územních rozpočtů v celé ČR, to znázorňuje obrázek 4.

Obrázek 4: Výdaje územních rozpočtů ČR na PO a IZS v 2015–2017 (v mil. Kč)

Zdroj: Český statistický úřad (2018)

Z obrázku 4 je vidět, že v rámci výdajů územních rozpočtů mají výdaje na požární ochranu a integrovaný záchranný systém rostoucí charakter. Porovnáním mediánů zjistíme, že se výdaje na PO a IZS podílel 0,6 % na celkových výdajů územních rozpočtů.

2.2 Sbory dobrovolných hasičů

Kategorie JPO III, V a VI představují sbory dobrovolných hasičů (SDH). Pro velké obce jsou typické JPO III, pro menší obce JPO V. Poslední kategorie JPO VI, které jsou zřizovány pro podniky.

Szaszo (2010, s.8–12) uvádí, první zmínka o plánech a organizace boje s požáry se na území našeho státu vyskytla již v polovině 19. století. První sbor dnes již českých dobrovolných hasičů však vznikl na území Německa, byl založen Ferdinandem Leitenbergem v roce 1854 v Zákupích, vznikl v důsledku reakcí tehdejších převážně německých obyvatel na vysoký počet požárů v Zákupích a okolí. Další sbor pak vznikl v roce 1861 v Liberci. Na území našeho tehdejšího státu vznikl první sbor dobrovolných hasičů v roce 1864 ve Velvarech. Založil ho Karel Kohout. Do sboru se vybírali členové z tělovýchovných jednot. Po roce 1870 v tehdejších

království Českém existovalo již dvacet sborů. Následoval rychlý vzestup SDH a v roce 1874 existovalo sborů již 107, což znamená, že za čtyři roky bylo na našem území založeno skoro 90 sborů. V 19. století spadala požární ochrana do působnosti obce, která jej spravovala a dotovala, stejně tak tomu je i dnes. Členové sborů, zpravidla místní obyvatelé, se sdružovali dle spolkového zákona a prováděli svou činnost podle stanov, které schválil obecní výbor. Jednotky byly zřizovány především k hašení požárů na území obce, zajištění záchranných prací při živelních pohromách.

Szaszo (2010, s.8–12) dále uvádí, že první zmínka o profesionálních hasičských sborech se však objevila až v roce 1853. Tento sbor vznikl v Praze, jako sbor pro čištění ulic a požární ochrany, z pražských pročišťovačů, spadal pod správu Magistrátu města pražského. Dále vznikl profesionální sbor hasičů v Brně, v Českých Budějovicích, v Chomutově a v Plzni. Od roku 1853 byla vydávána různá legislativa upravující požární ochranu.

V roce 1942 v lednu vešlo v platnost vládní nařízení č. 30/1942Sb., o věcech požární ochrany, ve kterém byly stanoveny úkoly obcí. Mezi něž patří „*opatřování a udržování náradí a výstroje sloužící ke zdolávání požárů, povodní a jiných stavů nouze, stavba a udržování hasičských zbrojnic, požárních stanic a jiných místností a také různých zařízení k opatřování vody pro hašení.*“ Každý vzniklý sbor měl vždy alespoň 18 členů, v některých výjimečných případech členů pouze 14. Hasičstvo muselo vznikat povinně v případě, kdy obec neměla hasičskou jednotku z povolání ani dobrovolný sbor. V roce 1950 byl uveden v platnost zákon č. 62/1950 Sb., o ochraně před požáry a jinými živelnými pohromami, který se zaměřoval na účinnou ochranu národního hospodářství a zrušil nařízení vlády č. 30/1942Sb., *o věcech požární ochrany*. Požární ochrana byla v působnosti Ministerstva vnitra, které pro ni vydávalo obecně právní předpisy. V říjnu roku 1951 vstoupil v platnost zákon č. 68/1951 Sb., o dobrovolnických organizacích a shromáždění. Následně roku 1959 dle výnosu Ministerstva vnitra se stal Svaz Českého hasičstva v Čechách a na Moravě nejvyšší složkou pro požární ochranu, která sídlila v Praze. Všechny obce, které neměly zřízenou profesionální jednotku požární ochrany, musely zřídit dobrovolný hasičský sbor. V krajních případech, kdy pro založení sborů byl nedostatek dobrovolných hasičů, sdružovala se obec s okolními obcemi v hasičský svaz, k čemuž musela mít souhlas nadřízeného správního úřadu. Jelikož sbor dobrovolných hasičů nebyl ministerstvem vnitra akceptován jako dobrovolná organizace, bylo třeba při vzniku požadovat schválení od organizačního úřadu okresního národního výboru.

V sedmdesátých letech, 20. století, dobrovolné jednotky požární ochrany v případech veřejných požárních sborů byly orgánem místního národního výboru. Pokud se jednalo o závodní požární jednotky, byly orgánem závodů. V souladu se zákonem č. 133/1985 Sb.

o *požární ochraně*, došlo k tomu, že se veřejné profesionální jednotky museli přejmenovat na Hasičský záchranný sbor. Jako další zákon, který vstoupil v platnost v souvislosti s požární ochranou byl zákon č. 238/2000 Sb., *o Hasičském záchranném sboru České republiky* a vyhláška č. 247/2001 Sb., *o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany*, která upravuje počty členů jednotek dobrovolných hasičů a obcí a jejich minimální vybavení.

Na webu hasicsketradice.cz je uvedeno, že základním úkolem hasičů napříč dobou, je a byla „záchrana životů ohrožených osob a posléze i jejich majetku“ a to jedná-li se o dobrovolného či profesionálního hasiče. Každý sbor dobrovolných hasičů na území státu spadá pod Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska (SH ČMS) a mimo zákon se řídí i stanovami tohoto sdružení. Členem sboru dobrovolných hasičů se nestávají pouze občané, kteří se chtějí aktivně účastnit zásahů při mimořádných událostech. Ale také občané, kteří chtějí podporovat vzdělávání dětí i dospělých v oblasti požární ochrany a ochrany obyvatelstva nebo ti, kteří se chtějí zapojit do požárního sportu.

Sbory dobrovolných hasičů jsou organizací, která se řídí dle vlastních stanov. Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce je jednotka zřizována právě obcí. Ze stanov Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska ve znění pozdějších změn vyplývá z čl. 17, že členství v jakémkoliv sboru dobrovolných hasičů vzniká dobrovolně, na základě písemné přihlášky. Přihlášením se do sboru dobrovolných hasičů v určité obci vzniká i členství v hlavním spolku (Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska). Dále je ve čl. 17 uvedeno, že mezi povinnosti každého člena sboru dobrovolných hasičů patří placení členských příspěvků a účast na činnostech sboru. SH ČMS není jen zastřešujícím orgánem pro všechna dobrovolná hasičská sdružení, ale provozuje i hasičskou vzájemnou pojišťovnu, vzdělávací zařízení a také zaštiťuje požární sport v celé České republice. Tudíž SH ČMS spadá pod organizace zájmové i servisní.

Všechny sbory dobrovolných hasičů jsou povinni podávat hlášení o své činnosti jednou za rok Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska. Práce, které sbor odvedl za uplynulý rok následně vykazuje do „*Hlášení o činnosti Sboru dobrovolných hasičů*“, které pak odesílá na centrálu SH ČMS. V tomto hlášení se sledují následující aktivity:

- údržba výzbroje a výstroje;
- údržba vodních zdrojů;
- údržba a výstavba hasičského zařízení;
- kulturní a společenské akce;
- pomoc obcím;
- propagace požární ochrany;

- preventivní a výchovná činnost;
- preventivní požární hlídky
- příprava odbornosti členů sboru dobrovolných hasičů;
- pomoc v období extrémního sucha.

Údržba výzbroje a výstroje je práce, prováděná na veškerém hasičském vybavení sborů. Jako například údržba požárních automobilů, hadic a ostatního náčiní.

Údržba vodních zdrojů je práce na vodních nádržích. Mezi něž, patří oprava dna či zábradlí.

Údržba a výstavba hasičského zařízení je činnost spojená s požární zbrojnicí, či garážemi. Příkladem je oprava střechy či garážových vrat.

Kulturní a společenské akce jsou akce pořádané sdružením pro ostatní obyvatelstvo. Sbory pořádají například pálení čarodějnic, Mikulášské besídky, plesy a zábavy.

Pomoc obcím je práce prováděná na území obce. Mezi tyto práce patří například údržba travnatých ploch, kácení stromů či frézování sněhu

Propagace požární ochrany je akce pro veřejnost, kdy se členové sborů snaží uvést požární ochranu do podvědomí obyvatel. Sbory pořádají například besedy ve školách, či s důchodci.

Preventivní a výchovná činnost je činnost zaměřená na vzdělávání občanů a výchovu dětí.

Preventivní požární hlídky jsou takové hlídky, které jsou vyhlášeny například v období velkého sucha, kdy je velké nebezpečí vzniku požárů.

Příprava odbornosti členů sboru dobrovolných hasičů je například školení či kurzy členů sborů. Například účast na školení strojníků.

Pomoc v období extrémního sucha je činnost, která se vykazuje pouze pokud tato situace nastane.

V tabulce 7 jsou znázorněny sledované činnosti u sborů dobrovolných hasičů a počty odpracovaných činností, za jednotlivé činnosti.

Tabulka 7: Činnosti prováděné SDH a počet odpracovaných hodin v ČR v roce 2017

Sledovaná činnost	Počet odpracovaných hodin	Podíl na celkové činnosti
Údržba výzbroje a výstroje	544 522	20 %
Údržba vodních zdrojů	92 761	3 %
Údržba a výstavba hasičských zařízení	288 944	11 %
Kulturní a společenské akce	879 815	32 %
Pomoc obcím	267 296	10 %
Propagace PO	93 684	3 %
Preventivní a výchovná činnost	81 444	3 %
Preventivní požární hlídky	109 010	4 %
Příprava odbornosti členů SDH	313 232	11 %
Pomoc v období extrémního sucha	77 878	3 %
Celkem	2 74 586	100 %

Zdroj: výroční zpráva SH ČMS (2018, s. 115-120)

Z tabulky 7 je patrné, že činnost spojené s občany, tedy kulturní a společenské akce a pomoc obcím tvoří 42 % (zájmová činnost). Vedle toho činnosti související s požární ochranou, jako jsou údržba výzbroje a výstroje, údržba vodních zdrojů a údržba, výstavba hasičských zařízení, preventivní požární hlídky, příprava odbornosti členů sboru dobrovolných hasičů a pomoc v období extrémního sucha a činnosti k náboru nových členů tvoří 58 % (servisní činnosti).

3 DOBROVOLNÍ HASIČI V OBCI SLAVOŇOV (PŘÍPADOVÁ STUDIE)

Po vysvětlení dobrovolnictví a dobrovolnictví v požární ochraně, lze přistoupit ke zpracování případové studie, která ukazuje význam sdružení dobrovolných hasičů pro rozvoj obce Slavoňov a úspory plynoucí z využití dobrovolníků.

3.1 Plán případové studie

Účelem případové studie je odpovědět na otázky:

- „*Jaký je význam sdružení dobrovolných hasičů pro rozvoj obce Slavoňov?*“
- „*Jaké jsou úspory obce Slavoňov plynoucí z využití dobrovolníků?*“

Pro případovou studii jsou využity informace a data z kronik sborů dobrovolných hasičů Blažkov a Slavoňov za období 2010-2016. Vedle toho případová studie využívá rozpočtových dat dostupných na serveru Monitor (2018) a rozpočet obce. Jde zejména o příjmy, výdaje obce a výdaje obce v odvětvovém členění.

Pro vyčíslení úspor dobrovolnické práce v obci Slavoňov je použito institutu minimální mzdy a průměrné mzdy hasiče v letech 2012-2016. Informace o minimální mzdě a o průměrné mzdě hasiče, byly získány ze stránek Ministerstva práce a sociálních věcí. Celkové odpracované hodiny dobrovolníků za zvolený rok jsou oceněny na úrovni minimální mzdy a průměrné mzdy hasiče. Úspora obce je pak vyčíslena jako rozdíl takto oceněné práce a výdajů obce vykazovaných na požární ochranu a integrovaný záchranný systém.

3.2 Obec Slavoňov

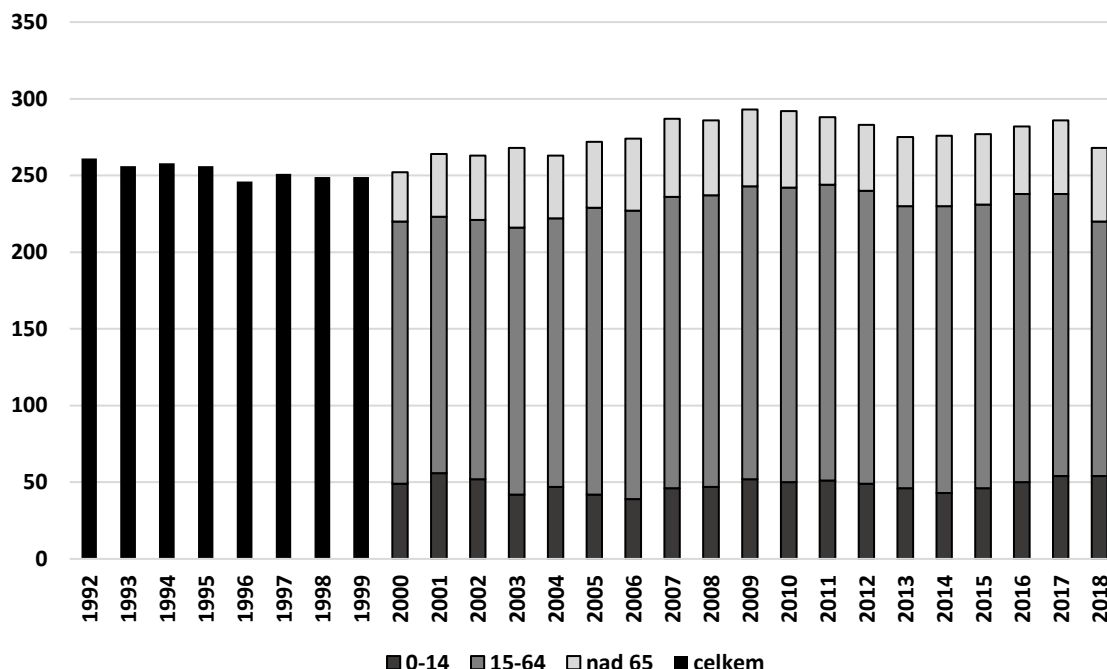
Obec Slavoňov, je obec uváděna pod LAU (místní správní jednotka) CZ0523 574457 a její katastrální výměra je 3,92 km². Obec leží v severovýchodní části Královehradeckého kraje, východně od Nového Města nad Metují. Poloha obce je znázorněna na obrázku 5.

Obrázek 5: Poloha Slavoňova

Zdroj: Mapy.cz

Jak je vidět na obrázku 5, obec je složena ze dvou částí, kterými jsou Slavoňov a Blažkov. Menší část Blažkov byl dle *Historického lexikonu obcí* (2015, s.22), přidal ke Slavoňovu v roce 1961. V roce 2018 žilo v obci Slavoňov 286 obyvatel z toho 47 v části Blažkov. Na území Slavoňova se nachází 125 domů, z toho v Blažkově 20. Vývoj počtu obyvatel a jeho věkové struktury jsou uvedeny v obrázku 6.

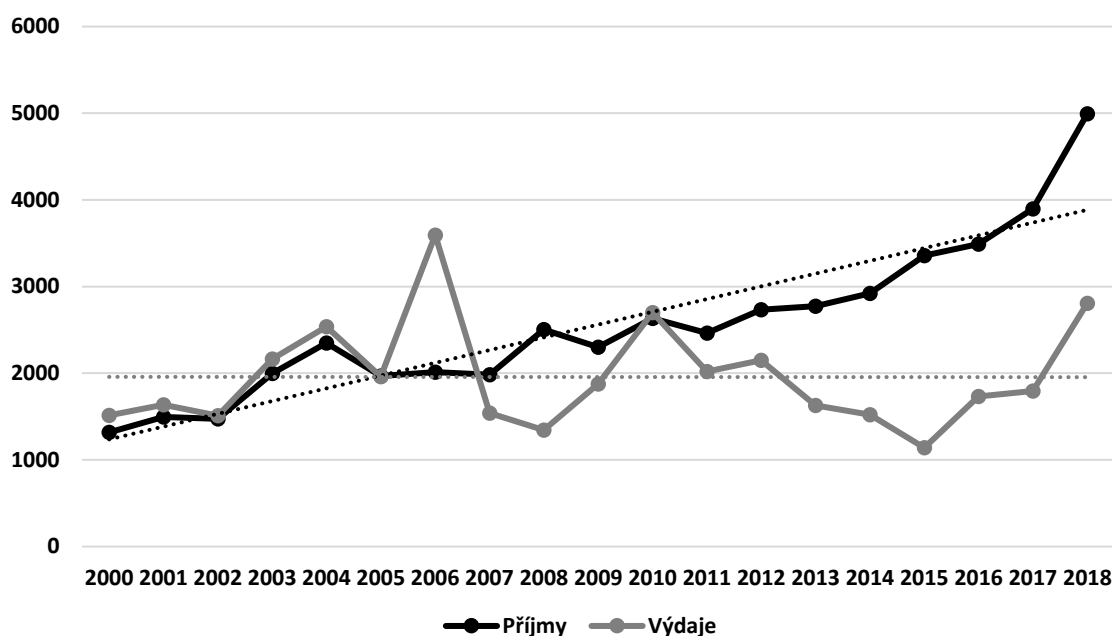

Obrázek 6: Počet obyvatel ve Slavoňově v letech 1992–2018

Zdroj: Český statistický úřad (2018)

Jak je patrné z obrázku 6 počet obyvatel v obci mírně roste. Nejmenšího počtu obyvatel bylo dosaženo roku 1995, kdy v obci žilo 246 obyvatel. Naopak v roce 2010 bylo v obci evidováno 292 obyvatel. Věková struktura obyvatel je stabilizovaná.

Jak je patrné z obrázku 7, obec hospodařila v roce 2018 s příjmy asi 5 mil. Kč. Její rozpočet je přebytkový.

Obrázek 7: Příjmy a výdaje v tisících Kč obce Slavoňov v letech 2000–2018

Zdroj: MONITOR (2018) a Rozpočet obcí (2013)

Z obrázku 7 dále vyplývá, že výdaje obce činí asi 2,5 mil. Kč. Na území obce působí několik firem a jedno pohostinství. Spolkovou činnost zde provozuje jedno myslivecké sdružení a dva sbory dobrovolných hasičů, kteří jsou aktivní v požárním sportu, ale také jsou významnými pomocníky obce při její údržbě.

3.3 Požární ochrana Slavoňova

V obci Slavoňov působí dle obecního serveru Slavoňov (2019) dva sbory dobrovolných hasičů, a to sbor dobrovolných hasičů Blažkov IČ 62730037 a sbor dobrovolných hasičů Slavoňov IČ 62730053. Jejich požární zbrojnice jsou vyznačeny na obrázku 8.

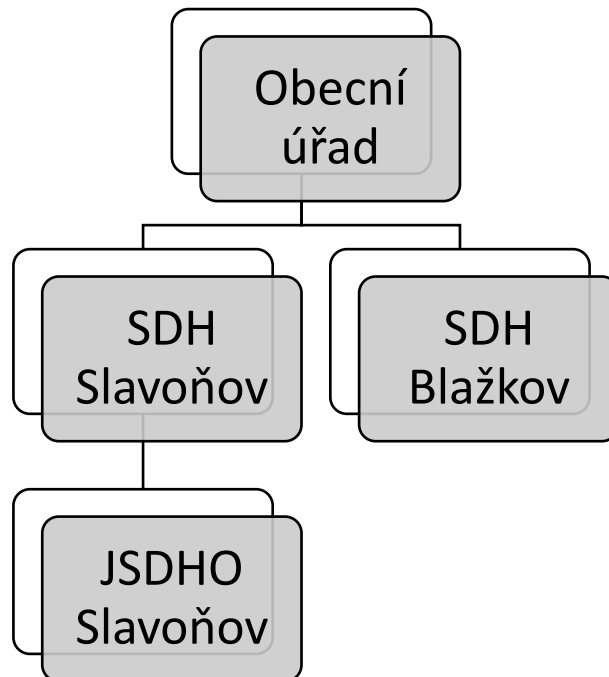
Legenda:

- ... požární zbrojnice

Obrázek 8: Polohy požárních zbrojnic SDH ve Slavoňově

Zdroj: Mapy.cz (2018)

Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce je zřizována pouze ve sboru dobrovolných hasičů Slavoňov. Vztahy mezi obcí, SDH a JSDHO jsou znázorněny v obrázku 9.

Obrázek 9: Vztah obce se sbory dobrovolných hasičů

Zdroj: Vlastní zpracování

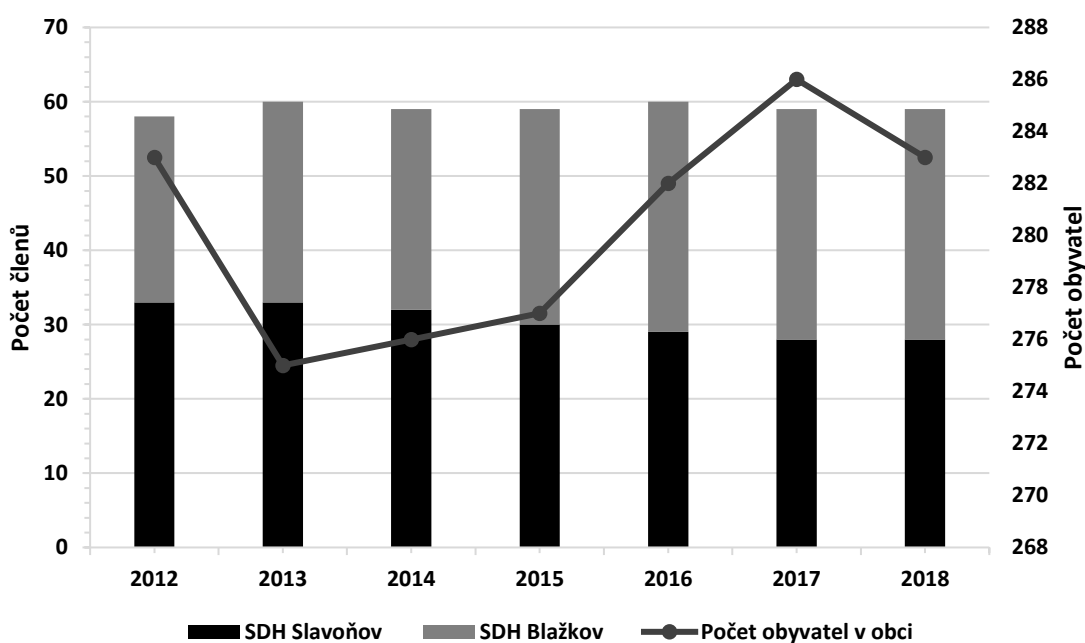
Sbory dobrovolných hasičů jsou servisní a zájmovou neziskovou organizací, která se řídí dle vlastních stanov. Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce je zřizována obcí Slavoňov, jako JPO V a je zařazena do systému plošného pokrytí území Královéhradeckého kraje. Čtrnáct příslušníků této jednotky jsou zároveň i členy sboru dobrovolných hasičů.

Sbor dobrovolných hasičů Slavoňov byl založen roku 1883. Sbor sídlí v hasičské zbrojnici, takřka uprostřed vesnice. Zbrojnice byla postavena roku 1954. Materiál na stavbu byl hrazen Místním národním výborem. Práci však odvedli členové sboru bez nároku na odměnu. Bylo zde odpracováno celkem 3500 brigádnických hodin. V roce 1978 byl za hasičárnou postaven sušák na hadice, a následně byla zrekonstruována požární nádrž. Od založení sboru byla v majetku sboru dvoukolová stříkačka, která byla opět financována obcí a vydržela až do roku 1909. Poté byla zakoupena stříkačka čtyřkolová „horského typu“. Následně roku 1942, byla za pomoci obce i darů od občanů pořízena dvoukolová motorová stříkačka. V roce 1953 byl pořízen první automobil PRAGA Golden, který byl následně nahrazen nákladním automobilem PRAGA RN. K výročí sta let od založení sboru, byl sboru přidělen přívěs s přenosnou motorovou stříkačkou PPS 12. V roce 1990 koupila obec pro svůj sbor speciální požární automobil AVIA DA 12, za 15.000 Kč, který byl postupně dovybavován různým nářadím - motorová pila, hliníkový vysouvací žebřík apod. Roku 1998 byl obcí zakoupen další speciální požární automobil, a to cisterna CAS 25, kterou sbor používá do dnes. Mimo hasičské zásahy se sbor také věnuje požárnímu sportu, ačkoliv ne v takové míře, jako sbor dobrovolných hasičů v Blažkově. Sbor dobrovolných hasičů soutěží pouze jednou za rok, a to na okrskové soutěži (soutěž okolních vesnic). První existující záznam o hasičských soutěžích pochází z roku 1951.

Sbor dobrovolných hasičů Blažkov byl založen v roce 1913 a byl součástí hasičské župy v Albrechticích. V Blažkově však již několik let předtím od roku 1880 byli tři občané, kteří chtěli bojovat s požáry. Byl jich však malý počet, z tohoto důvodu museli nastoupit ke sboru dobrovolných hasičů do Jestřebí (vedlejší vesnice). V tomto sboru byli v učení, nabyli zde zkušeností i vědomostí. 7. září roku 1913 v den založení sboru byla obcí zakoupena starší dvoukolová ruční stříkačka. Sbor čítal 18 aktivních členů. Činnost však byla roku 1914 přerušena kvůli První světové válce. Většina členů byla povinna nastoupit na vojenskou službu. V obci zůstali pouze starší hospodáři, nebo muži s tělesnou vadou. Ti však nezháleli a roku 1916 postavili hasičskou zbrojnici. Všechny náklady na ni, mimo práci odvedenou dobrovolníky, financovala obec. Po válce sbor takřka zanikl. Obnoven byl až roku 1925, kdy se ke sboru přidali všichni muži z Blažkova. V tu chvíli zde bylo 18 aktivních členů a 7 přispívajících. V období Druhé světové války postihla sbor všelijaká nařízení. Roku 1941 byli

nařízeny povinné požární hlídky. Hlídky byly dvoučlenné a jejich úsek byl po celé hranici obce. Rok poté byly hlídky zrušeny. Vyšlo nové nařízení, které přikazovalo, aby u každého domu byla nádoba s vodou, písek a lopata. V roce 1943 sbor uspořádal sbírku, aby mohl zakoupit novou stříkačku. Ve sbírce bylo vybráno 29 395 Kč. Žádost o zakoupení stříkačky byla zamítnuta pořádkovou policií v Praze. Po dobu války nemohly být sborům stroje přidělovány. K přidělení stříkačky došlo až v roce 1945. Stříkačka s příslušenstvím stála 32 459 Kč a rozdíl mezi částkou ze sbírky a koncovou částkou doplatil jeden z obyvatelů obce. Od roku 1948 sbor z Blažkova začal úzce spolupracovat se sborem tehdejší vedlejší vesnice Slavoňov. Od roku 2002 se ve sboru začal trénovat požární sport, především požární útok a od následujícího roku se sbor začal zaměřovat i na výchovu mládeže.

Počet členů ve sborech dobrovolných hasičů v porovnání k počtu obyvatel v obci je znázorněn v obrázku 10.

Obrázek 10: Počet členů v SDH a počet obyvatel ve Slavoňově v letech 2012–2018

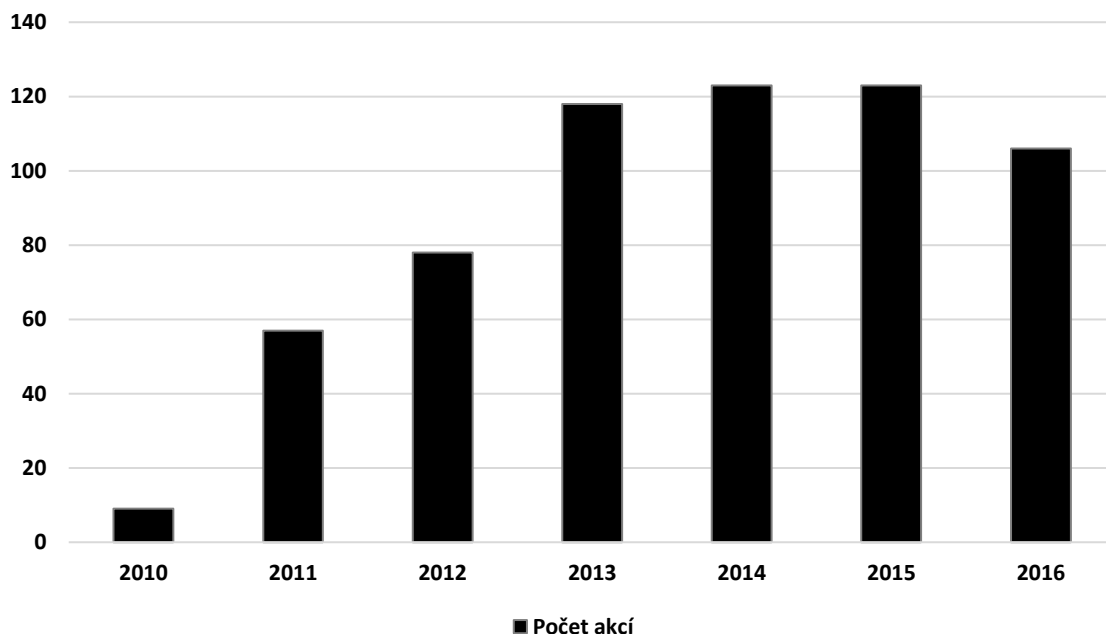
Zdroj: vlastní zpracování dle kronik

Z obrázku 10 je patrné, že členem sboru dobrovolných hasičů je zhruba 1/5 obyvatel obce. I v případě, kdy celkový počet obyvatel klesl, počet členů u sborů nikoliv. Členem ve sboru dobrovolných hasičů, může být totiž i člověk, který nemá trvalé bydliště v dané obci. Část obce Blažkov, ve které žije 47 obyvatel, má i přesto, že nevytváří JSDHO, větší koncentraci dobrovolných hasičů. Zhruba 2/3 obyvatel Blažkova jsou členy dobrovolného sdružení hasičů.

3.4 Přínos práce sdružení dobrovolných hasičů pro rozvoj obce Slavoňov

Z poskytnutých výkazů vyplývá, že oba sbory dobrovolných hasičů jsou aktivní. Počet akcí provedených sbory dobrovolných hasičů ve Slavoňově v časové řadě je znázorněn na obrázku 11.

Obrázek 11: Počet akcí uskutečněných sbory ve Slavoňově v letech 2010–2016

Zdroj: kroniky sborů

Z obrázku 11 je patrné, že počet akcí v letech 2010-2013 vzrostl o 100. Mezi akce jsou započítávány i činnosti takové, které nemusí občané ani zaznamenat, jako například údržbu výstroje. Aktivitu, které však občané jistě zaznamenávají jsou kulturní činnosti a pomoc obci. Sbory ve Slavoňově jsou, kromě obce samotné, jediní, kteří se snaží dopřát občanům nějaké kulturní vyžití.

Např. každý sbor samostatně pořádá vždy 30.4. akci zvanou „Pálení čarodějnic“, kde jsou pro děti připravené různé soutěže či stezky odvahy a pro dospělé je zde připraveno posezení s bohatým občerstvením a večerní zábavou. Další akcí zaměřenou především na děti je „Mikulášská besídka“, která je pořádána sbory, ale financována obcí. Tato akce je konána každoročně před požární zbrojnicí ve Slavoňově. Opět jsou zde pro děti připravené různé soutěže a občerstvení a na závěr i samotná mikulášská nadílka. Sbor dobrovolných hasičů z Blažkova pořádá již od roku 2004 soutěž v požárním útoku, která je součástí Hasičské náhodské ligy. Na soutěž se většinou přijde podívat skoro každý občan Slavoňova, je zde připraveno bohaté občerstvení a opět večerní zábava. Ku příležitosti oslav „kulatého“ výročí

každého sboru, bývá také organizována akce, kde se zároveň představuje i požární technika. Obyvatelé se zde seznamují s požární ochranou a prevencí.

Mimo to, že jsou sbory jedinými spolky, které se starají o zábavu v obci, pomáhají také při její údržbě. Členové sborů udržují autobusové zastávky a veškerou zeleň patřící obci, to znamená sekání trávy, kácení stromů, stříhání keřů, či hrabání listí a frézování sněhu. Dále sbory také odvázejí kovový šrot, který sbírá každý sbor ve své části obce.

Strukturu akcí podle jejich účelu, počtu zapojených členů a odpracovaných hodin za rok 2016 znázorněna tabulka 8.

Tabulka 8: Aktivity SDH ve Slavoňově v roce 2016

Druh aktivity	Počet			Podíl odpracovaných hodin na celkové činnosti
	Akcí	Členů	Hodin	
Údržba výzbroje a výstroje	22	102	500	20 %
Údržba vodních zdrojů	18	61	158	6 %
Údržba a výstavba hasičského zařízení	25	133	453	18 %
Kulturní a společenské akce	5	50	492	19 %
Pomoc obcím	21	70	512	20 %
Propagace PO	3	18	148	6 %
Preventivní a výchovná činnost	3	24	63	3 %
Preventivní požární hlídky	-	-	-	-
Příprava odbornosti členů SDH	9	20	214	8 %
Celkem	106	508	2540	100 %

Zdroj: Hlášení o činnosti Sboru dobrovolných hasičů Slavoňov (2016)

Tabulka 8 pracuje pouze s údaji za rok 2016, protože údaje za 2017 a 2018 nebyly poskytnuty. Z tabulky 8 lze vyčíst, že kulturní a společenské akce, pomoc obci tvoří necelých 40 % z celkové práce sboru. Příprava kulturních a společenských akcí trvá obvykle déle než ostatní aktivity, proto na 5 akcí ze 106 připadá 40 % odpracovaných hodin

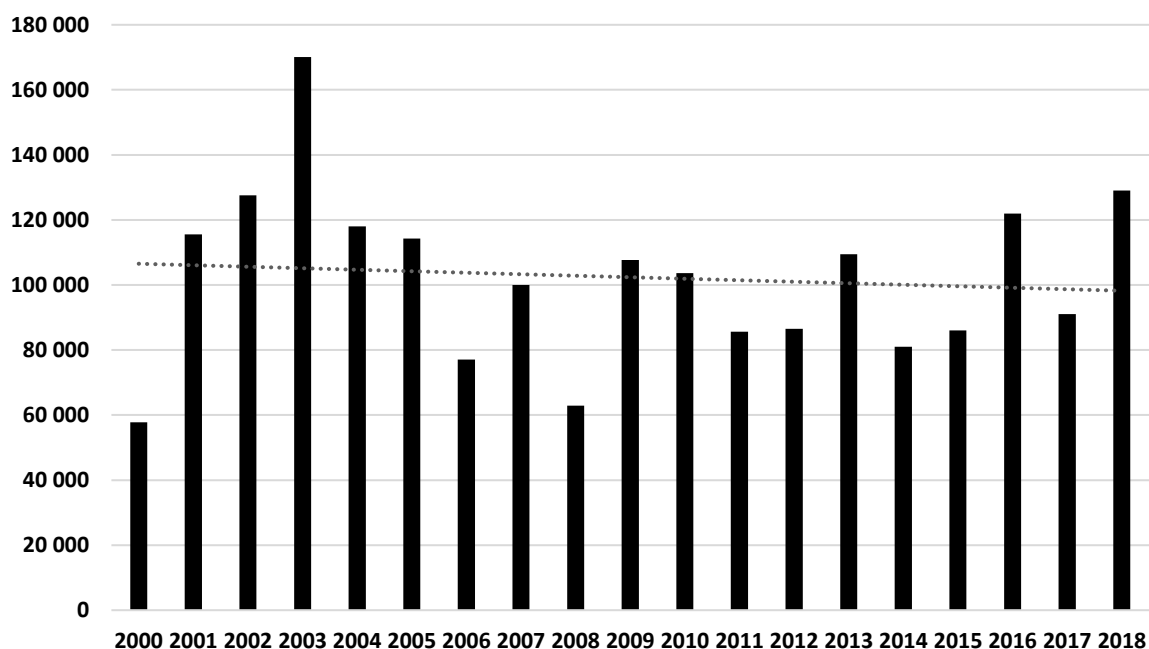
Pro tuto práci, která má vyjádřit úspory obce plynoucí z využití dobrovolníků, je nejdůležitější počet odvedených dobrovolnických hodin. Data o počtu odpracovaných hodin dobrovolníky od roku 2012 a jejich následovné ocenění přes minimální hodinovou mzdu je znázorněn v tabulce 9.

Tabulka 9: Ocenění dobrovolnické práce ve Slavoňově v letech 2012–2016

Rok	Počet odpracovaných hodin celkem	Hodinová sazba (v Kč)		Ocenění dobrovolnické práce v Kč	
		Minimální mzda	Mzda hasiče	Minimální mzda	Mzda hasiče
2012	2 155	48,1	185	103 656	398 675
2013	3 296	50,6	188	166 778	619 648
2014	3 289	50,6	195	166 423	641 355
2015	3 265	55,0	206	179 575	672 590
2016	2 903	58,7	203	170 406	589 309

Zdroj: kroniky a MPSV (2019)

Vývoj minimální mzdy od roku 1998 je v příloze A. Ocenění dobrovolnické práce proběhlo na úrovni minimální mzdy v České republice a průměrné mzdy profesionálního hasiče. Do ocenění nejsou zahrnuty náklady zaměstnavatelů, například pojistné na všeobecné zdravotní pojištění. Pokud by ocenění mělo proběhnout na úrovni všech konkrétních činností, bylo by obtížné najít pro každou aktivitu prováděnou sbory dobrovolných hasičů odpovídající povolání. Oceněnou dobrovolnickou práci, kterou sbory odvedou však obec nemusí platit v celé své výši, a právě proto se obci vyplatí sdružení hasičů podporovat. Přehled vynaložených nákladů obce Slavoňova na požární ochranu znázorňuje obrázek 12.

Obrázek 12: Výdaje obce Slavoňov na požární ochranu v letech 2000–2018

Zdroj: MONITOR (2018) a Rozpočet obcí (2013)

Na obrázku 12 je vidět, že výdaje obce na požární ochranu mírně klesají. Porovnání ocenění práce se skutečnými výdaji obce uvádí tabulka 10.

Tabulka 10: Rozdíl mezi oceněnou částkou dobrovolnické práce a skutečnou vydanou částkou v letech 2012–2016

Rok	Ocenění dobrovolnické práce v Kč		Výdaje obce na požární ochranu v Kč	Rozdíl v Kč	
	Minimální mzda	Mzda hasiče		Minimální mzda	Mzda hasiče
2012	103 656	398 675	86 560	17 096	312 115
2013	166 778	619 648	109 428	57 350	510 220
2014	166 423	641 355	81 000	85 423	560 355
2015	179 575	672 590	86 000	93 575	586 590
2016	170 406	589 309	122 000	48 406	467 309
Celkem	786 838	2 921 577	484 988	301 850	2 436 589

Zdroj: vlastní zpracování

Z tabulky 10 je patrné, že pokud bychom práci ocenili na základě minimální hodinové mzdy celkové výdaje za období 2012–2016 by byly 786 838 Kč a při ocenění práce přes průměrný hodinový výdělek hasiče 2 921 577 Kč. Celkové výdaje obce na požární ochranu za toto období jsou však 484 988 Kč. Obec tedy ušetří 301 850 Kč, v případě minimální mzdy, a 2 436 589 Kč v případě ocenění přes průměrnou mzdu profesionálního hasiče.

ZÁVĚR

Cílem této práce bylo posoudit význam sdružení dobrovolných hasičů pro rozvoj obce Slavoňov a úspory obce plynoucí z využití dobrovolníků ze sdružení dobrovolných hasičů. Tato práce odpovídá na dvě výzkumné otázky: „Jaký je význam sdružení dobrovolných hasičů pro rozvoj obce Slavoňov?“ a „Jaké jsou úspory obce Slavoňov plynoucí z využití dobrovolníků?“.

Pokud jde o význam dobrovolníků v požární ochraně pro rozvoj obce Slavoňov, pak dobrovolní hasiči odpracují každý rok zhruba 2 982 hodin v deseti oblastech uskutečněných asi ve 100 akcích. V oblasti kulturního vyžití občanů obce v roce 2016 bylo uspořádáno 5 akcí, které představovaly 40 % z počtu hodin odpracovaných dobrovolnický. Přestože na území obce působí ještě další spolek, pouze dobrovolní hasiči zajišťují kulturní vyžití.

Případovou studií oceňující dobrovolnou práci hasičů v obci Slavoňov za období 2012-2016 let. Bylo zjištěno, že práce dobrovolníků znamená úsporu 301 tis. Kč až 2,4 mil. Kč podle toho, zda je práce oceněna na úrovni minimální mzdy nebo na úrovni průměrné mzdy hasiče. Pro rozpočet obce to znamená úsporu od 4 do 30 procent výše celkových výdajů.

Jak vyplývá z případové studie, pro malé obce jsou sdružení dobrovolných hasičů klíčová pro udržení standardu kvality života, neboť tvoří základ pro kulturní dění v obci a zároveň svou dobrovolnickou prací spoří finanční prostředky obci, které mohou být následně použity v jiných oblastech, než je požární ochrana.

POUŽITÁ LITERATURA

Literární zdroje

- 1) DUBEN, Rostislav. *Neziskový sektor v ekonomice a společnosti*. Praha: Codex, 1996. ISBN 80-85963-19-1.
- 2) FRIČ, Pavol, Tamara KATUŠČÁK, Pavel MIČKA a Vít SKÁLA. *Občanský sektor v ohrožení?*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2016. Studijní texty (Sociologické nakladatelství). ISBN 978-80-7419-243-2.
- 3) FRIČ, Pavol. *Neziskový sektor v ČR: výsledky mezinárodního srovnávacího projektu Johns Hopkins University*. Praha: Eurolex Bohemia, 2001. ISBN 80-86432-04-1.
- 4) HAMERNÍKOVÁ, Bojka. *Financování ve veřejném a neziskovém nestátním sektoru*. Praha: Eurolex Bohemia, 2000. ISBN 80-902752-3-0.
- 5) HRUBÁ, A. Plnění úkolů ochrany obyvatelstva jednotkami sborů dobrovolných hasičů obcí. In: *Časopis 112*. Praha: HZS ČR, 2015, XI(5). Dostupné také z: <http://www.hzscr.cz/clanek/casopis-112-rocnik-xi-cislo-5-2012.aspx?q=Y2hudW09NQ%3d%3d>
- 6) LINHART, Petr a Bohumil ŠILHÁNEK. *Ochrana obyvatelstva ve vybraných evropských zemích*. 2., přeprac. a dopl. vyd. Praha: MV - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2009. ISBN 978-80-86640-63-1.
- 7) *Ochrana obyvatelstva a krizové řízení: skripta*. Praha: Ministerstvo vnitra - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2015. ISBN 978-80-86466-62-0.
- 8) PACINDA, Štefan a Ján PIVOVARNÍK. *Kolektivní ochrana obyvatelstva*. Praha: MV - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2010. ISBN 978-80-86640-67-9.
- 9) PETEROVÁ, Diana. *Kronika sboru dobrovolných hasičů Blažkov, Blažkov. Od roku 2002*
- 10) POTŮČEK, Martin. *Veřejná politika*. Upr., dopl. a aktualiz. vyd. v českém jazyce. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2005. Studijní texty (Sociologické nakladatelství). ISBN 978-80-86429-50-2.

- 11) REKTOŘÍK, Jaroslav. Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení : [učebnice]. Praha: Ekopress, 2001. ISBN 80-86119-41-6.
- 12) SKALSKÁ, Květoslava, Zdeněk HANUŠKA a Milan DUBSKÝ. *Integrovaný záchranný systém a požární ochrana: modul I*. Praha: MV - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2010. ISBN 978-80-86640-59-4.
- 13) SUCHÁNEK, Josef. Kronika sboru dobrovolných hasičů Slavoňov. Slavoňov. 1883-1951
- 14) SUCHÁNEK, Václav. Kronika sboru dobrovolných hasičů Blažkov. Blažkov. 1913-1942
- 15) SZASZO, Zoltán. *Stručná historie profesionální požární ochrany v českých zemích*. Praha: Ministerstvo vnitra - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky, 2010. ISBN 978-80-86640-60-0.
- 16) ŠENOVSKÝ, Michail, Milan ORAVEC a Pavel ŠENOVSKÝ. *Teorie krizového managementu*. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2012. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN 978-80-7385-108-8.
- 17) TOŠNER, Jiří a Olga SOZANSKÁ. *Dobrovolníci a metodika práce s nimi v organizacích*. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-514-8.

Legislativní prameny

- 18) ČESKO. Nařízení vlády č. 172/2001 Sb., k provedení zákona o požární ochraně. In: *Zákony pro lidi.cz*. 2001. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-172>
- 19) ČESKO. Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky. In: *Zákony pro lidi.cz*. 1998. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1998-110>
- 20) ČESKO. Vyhláška č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany. In: *Zákony pro lidi.cz*. 2001. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-247>

- 21) ČESKO. Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně. In: *Zákony pro lidi.cz*. 1985. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1985-133>
- 22) ČESKO. Zákon č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů (zákon o dobrovolnické službě). In: *Zákony pro lidi.cz*. 2002. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-198>
- 23) ČESKO. Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla). In: *Zákony pro lidi.cz*. 2000. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-218>
- 24) ČESKO. Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. In: *Zákony pro lidi.cz*. 2000. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239>
- 25) ČESKO. Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. In: *Zákony pro lidi.cz*. 2000. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-250>
- 26) ČESKO. Zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů (zákon o hasičském záchranném sboru). In: *Zákony pro lidi.cz*. 2015. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2015-320>
- 27) ČESKO. Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. In: *Zákony pro lidi.cz*. 1992. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-586>
- 28) ČESKO. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. In: *Zákony pro lidi.cz*. 2012. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89?text=ob%C4%8Dansk%C3%BD+z%C3%A1kon%C3%ADk>
- 29) Úplné znění Ústavního zákona České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky; Úplné znění Usnesení České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky ; Úplné znění zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny ; Některé další související právní předpisy. Vyd. 5. Praha: Armex, 2009. Edice kapesních zákonů. ISBN 978-80-86795-78-2.

Internetové zdroje

- 30) Aktualizovaná statistika počtu NNO v letech 1990-2017. *Hasičský záchranný sbor České Republiky* [online]. Praha, 2017 [cit. 2019-04-29]. Dostupné z: https://www.neziskovky.cz/clanky/511_695/fakta_statistika-postu-nno/
- 31) Český statistický úřad. *Český statistický úřad* [online]. 2018 [cit. 2019-04-29]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/>
- 32) ČSÚ: Dobrovolníci v roce 2016 odvedli práci za 6,4 miliardy Kč. *České noviny* [online]. Praha: © Copyright 2019 ČTK, 30.10.2018 [cit. 2019-04-29]. Dostupné z: <https://www.ceskenoviny.cz/zpravy/csu-dobrovolnici-v-roce-2016-odvedli-praci-za-6-4-miliardy-kc/1681058>
- 33) Dokumenty Rady vlády pro nestátní neziskové organizace: Státní politika vůči NNO na léta 2015 - 2020. *Vláda České republiky* [online]. Praha: Vláda ČR (c), 2015 [cit. 2019-04-29]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/ppov/rnno/dokumenty/statni-politika-vuci-nno-na-leta-2015---2020-133505/>
- 34) Dokumenty. *Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska* [online]. Praha: © 2019 SH ČMS, 2013 [cit. 2019-04-29]. Dostupné z: <https://www.dh.cz/index.php/usek-vnitroorganizacni/dokumenty>
- 35) Historie profesionální požární ochrany v českých zemích. *Hasičský záchranný sbor České Republiky* [online]. Praha: © 2019 Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2019 [cit. 2019-04-29]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/historicka-expozice-ve-zbirohu-historie-profesionalni-pozarni-ochrany-v-ceskych-zemich.aspx>
- 36) Historie. *Sdružení pro obnovu hasičských tradic, z.s.* [online]. [cit. 2019-04-29]. Dostupné z: <https://www.hasicsketradice.cz/historie>
- 37) International association of fire and rescue services. *World Fire Statistics*. Center of Fire Statistics of CTIF, 2018, 2018.
- 38) International association of fire and rescue services. *World Fire Statistics*. Center of Fire Statistics of CTIF, 20018, 20019
- 39) ISPV aktuálně. *ISPV* [online]. 2019 [cit. 2019-04-29]. Dostupné z: <https://www.ispv.cz/>

- 40) Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030. *Vláda České republiky* [online]. Praha, 2013 [cit. 2019-04-29]. Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/Koncepce-ochrany-obyvatelstva-2020-2030_1_.pdf
- 41) Nadační fond podle nového občanského zákoníku. *EPRAVO.CZ* [online]. Praha: © EPRAVO.CZ, 2.7.2014 [cit. 2019-04-29]. Dostupné z: https://www.epravo.cz/top/clanky/nadacni-fond-podle-noveho-obcanskeho-zakoniku-94584.html?fbclid=IwAR1aHP-ozr8_M8l2ZO8yckAfmCK3zaPfZ1sKGLw6QzFInpjZekYS2iHZN7s
- 42) Neziskové organizace po 1. lednu 2014. *NADACENEZISKOVKY.CZ* [online]. 2014 [cit. 2019-04-29]. Dostupné z: https://www.neziskovky.cz/clanek/2049/511_559_685/fakta_legislativa_claky-noz/neziskove-organizace-po-1-lednu-2014/?fbclid=IwAR1NXvRCINkLupoXcVOUXS9Ferj3-x7SnMc5PVTBoU6rvX9k1E17KptTLR4
- 43) Obce Královéhradecka – 2017. *Český statistický úřad* [online]. Copyright © 2019 [cit. 2019-04-27]. Dostupné z <https://www.czso.cz/csu/czso/obce-kralovehradecka-2017>
- 44) OBEC SLAVOŇOV. *MONITOR* [online]. Praha, 2018 [cit. 2019-04-29]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/2018/obce/detail/00273058>
- 45) Obyvatelstvo-časové řady | ČSÚ. *Český statistický úřad* [online]. Praha: Copyright ©, 2018 [cit. 2019-04-27] Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/oby_cr
- 46) OCHRANA OBYVATELSTVA: Ochrana obyvatelstva v České republice. *Hasičský záchranný sbor České Republiky* [online]. Praha: © 2019 Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2019 [cit. 2019-04-29]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/ochrana-obyvatelstva-v-ceske-republice.aspx>
- 47) Publikace. *Martin Potůček* [online]. 2019 [cit. 2019-04-16]. Dostupné z: http://www.martinpotucek.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=296&Itemid=60&lang=cs

- 48) SLAVOŇOV. *ROZPOČET OBCE* [online]. Praha, 2018 [cit. 2019-04-29].
Dostupné z: <http://www.rozpocetobce.cz/seznam-obci/574457-slavonov/timeline>
- 49) SPOLEČNOST A POLITIKA: Občanská společnost a komunikace. *Jan Sokol* [online]. Created by Tibor Csukás 2014, 11.3.2014 [cit. 2019-04-29].
Dostupné z: <http://www.jansokol.cz/2014/03/obcanska-spolecnost-a-komunikace/?fbclid=IwAR351CtvoIWiDVLfdP0IPsfIPKSiduV2maYrhoyEcp3N2xndrSsY-uTGWU>
- 50) Statistická ročenka 2000 Česká republika: Činnost jednotek PO, požáry, prevence, náklady na požární ochranu. Praha: Ministerstvo vnitra - generální ředitelství HZS ČR, 2001.
- 51) Statistické ročenky Hasičského záchranného sboru ČR. *Hasičský záchranný sbor České Republiky* [online]. Praha: © 2019 Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2019 [cit. 2019-04-29]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/statisticke-rocenky-hasicskeho-zachranneho-sboru-cr.aspx>
- 52) Výpis ze spolkového rejstříku Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska. *Ministerstvo spravedlnosti (CZ): Veřejný rejstřík a Sběrka listin* [online]. Praha: Ministerstvo spravedlnosti České republiky, 2015 [cit. 2019-04-27].
Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-firma.vysledky?subjektId=738771&typ=PLATNY>
- 53) Výroční zpráva. *Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska* [online]. Praha: © 2019 SH ČMS, 2019 [cit. 2019-04-29]. Dostupné z: <https://www.dh.cz/index.php/vyrocni-zprava/786-vyrocni-zprava-za-rok-2018>
- 54) Začátky dobrovolnictví v ČR. *Dobrovolník.cz* [online]. [cit. 2019-04-16].
Dostupné z: <https://www.dobrovolnik.cz/zacatky-dobrovolnictvi-v-cr>
- 55) ZÁKLADNÍ INFORMACE. *Slavoňov* [online]. 2018 [cit. 2019-04-29].
Dostupné z: <http://slavonov.cz/obec/zakladni-informace>

56) Zveřejněny výsledky ISPV za 4. čtvrtletí 2018. *ISPV: ISPV aktuálně*[online].
[cit. 2019-04-20]. Dostupné z: <https://www.ispv.cz/cz/Aktuality/Zverejneny-vysledky-ISPV-za-4--ctvrtleti-2018.aspx>

PŘÍLOHY

Příloha A – Vývoj minimální mzdy v ČR v letech 1992-2018.....	54
---	----

PŘÍLOHA A – VÝVOJ MINIMÁLNÍ MZDY V ČR V LETECH 1992-2018

